

LATGALE

Sinu parimad ja kaunimad puhkepäevad
Latgales ja Pihkvas

ühendab ja liidab

Ceļš ar atdalītām kustības joslām, ātrgaitas ceļš
 Дорога с разделёнными полосами, скоростная дорога
 Dual carriageway, expressway
 Straße mit getrennten Fahrbahnen, Autobahn
 Kahe eraldi liikkuvööndiga tee

Maģistrālais ceļš • Galvenais ceļš
 Магистральная дорога • Главная дорога
 Trunk road • Main road
 Fernverkehrsstraße • Hauptstraße
 Rahvusvaheline tee • Põhimaantee

Reģionālie ceļi
 Территориальные дороги
 Regional roads
 Regionale Verbindungsstraßen
 Tugimaantee

Pārējie ceļi
 Прочие дороги
 Other roads
 Andere Straßen
 Muud teed

Ceļi ar segumu
 Дороги с покрытием
 Surfaced roads
 Straßen mit Deckung
 Kattega teed

Ceļi bez seguma
 Дороги без покрытия
 Unsurfaced roads
 Unbefestigte Wege
 Katteta teed

Attālumi km
 Расстояния в км
 Distances in km
 Entfernungen in km
 Vahekaugus km

Dzelzeļš
 Железный дорога
 Railway
 Eisenbahn
 Raudtee

Liidosta
 Аэропорт
 Airport
 Flughafen
 Lennujaam

Robežas pārejas punkts
 Пункт перехода границы
 Check point
 Grenzübergang
 Pliirpunkt

Nacionālais parks
 Национальный парк
 National park
 Nationalpark
 Rahvuspark

PSKOV
Ludza
 Gavry
 Pilsēta • Lauku apdzīvotā vieta
 Город • Сельский населённый пункт
 City, town • Rural settlement
 Stadt • Ländliche Ortschaft
 Linn • Küla

0 20 km

Vasals Latgolā! [Tere tulemast Latgalesse!]

„Reisida oskab see, kes oskab südamega näha, kelle silm oskab peatuda ja pilk õnnistada. Reisida oskab see, kes oskab oma südame avada. Kui silmad, kõrvad ja süda avanevad, kastetakse hing iluga üle.“ Need on Läti kirjaniku ja filosoofi Zenta Mauriņa sõnad, mis sobivad hästi kokku meie reisihihi ideega – kutsega reisile mööda Latgale piirkonda ja Pihkva oblastit.

Inimene püüab kogu elu saavutada tundmatut, vaadata ja imetleda. Unistame pilvedesse peitunud mäetippudest, palmidega randadest, miljonlinnadest, pilvelõhkujatest ja säravatest lõbustusparkidest. Kuski südamenurgas aga pesitseb vaikne soov olla puutumatus looduses, sammuda paljajalu selges järvevees, süüa metsas täis suuga marju, istuda vaikselt puukirikus, jälgida, pottseppa savi sõtkumas.

Latgale piirkond asub pealinnast Riiast kaugel ja tihtipeale oleme kohtunud inimestega, kes küsivad – noh, mida ikka teie juures teha saab? Olete ju Riiast nii kaugel. Oh, kui väga nad eksivad! Teie käes on reisihihi, kuhu oleme kogunud ainult väikese osa sellest, mida Latgale piirkonnas ja Pihkva oblastis saab näha, tunnetada ja nautida. Kultuuriajalooline pärand ja kombid käivad siin kaasaegsete võimalustega käsikäes. Latgalid oskavad intuiivselt ühendada ajaloolise ja kaasaegse, kahjustamata keskkonda ja vaimset olekut. Just usk Jumalasse on lubanud meil vaatamata eluraskustele säilitada valgust ja headust.

Käesoleva reisihihi loomisel on osalenud palju töökaid, ettevõtlikke, innukaid ja sellest projektist tõeliselt huvitatud inimesi kogu Latgale piirkonnast ja Pihkva oblastist. Latgale planeerimispiirkonna nimel tänan südamest kõiki Latgale omavalitsusi, nende turismiarendus- ja infokeskuseid, turismi kaasatud ettevõtjaid, koostööpartnereid Pihkva oblastist Venemaal ja kõiki, kes on andnud oma panuse Latgale piirkonna ja Pihkva oblasti arengusse ja selle tutvustamisesse. Kandku meie koostöö rikkalikku saaki!

Teile pakutakse suurepärase võimaluse tutvuda Latgale ja Pihkva piirkonnaga, vaadates Teile huvipakkuvaid vaatamisväärsusi. Loodusturism, tervise taastamine, Latgale kulinaariapärandi ja tutvumine, pilk käsitöölise töökodadesse, seiklused kogemuste tunnete armastajatele ja palju muud – tuleb vaid reisikava koostada ja vajadusel õigeaegselt külastus valitud turismiobjektides broneerida. Samuti kutsume reisiagentuure üles kaasama eksootiliste reisimarsruutide sekka ka Latgale ja Pihkva. Info saamiseks pöörduge meie turismiinfokeskusesse.

Olgu see reisihihi inspiratsiooni- ja ideedeallikaks Teile ilusaimatel puhkustel kõikidel aastaaegadel!

Lugupidamisega
Iveta MAĻINA-TABŪNE

Latgale planeerimispiirkonna administratsioonijuhit
iveta.malina@latgale.lv

LATGALE

ühendab ja liidab

Sisu	
Arhitektuur	2
Sakraalturism	6
Pihkva ja Pihkva oblast	12
Järved	16
Tipud	22
Looduse vaatlemine	24
Kunst	28
Käsitöökeskused	32
Kultuur	38
Antiikasjad	40
Head isu!	42
Tervis	46
Suur püük	48
Veeturism	50
Jalgrattaturism	52
Hobused	56
Seiklused	58

Tellijä: **Latgale planeerimispiirkond**
Atbrivošanas aleja 95, Rēzekne LV-4601, Läti
Telefon: +371 6462 4300
www.latgale.lv, www.visitlatgale.com

Kirjastaja: **reklamiagentuur Bulterjers SIA**
Čiekurkalna 1. līnija 47, Rīa LV-1026, Läti
Telefon: +371 6731 0534
www.bulterjers.lv

Trūkitud kirjastuses Lietuvos Rytas, kasutades ettevõtte Rotoprint SIA osutatud trükkimise haldusteenuseid.

Kordustrükitud on lubatud ainult tellija kirjalikul loal.

Kaanefoto: Jānis Vidmants
Disain: reklamiagentuur Bulterjers SIA
Tekstimaterjal: Antra Veļķere
Tõlge läti keelest: Skrivānek Baltic

Kindlus ja punased telliskivid

Daugavpils kindlus on suurepärase kaitserajatis, mille kogupindala on rohkem kui 150 hektarit. See on ainus Ida-Euroopa XIX saj esimese poole kindlus, mis on tänapäevani peaaegu muutusteta säilinud. Kindluse lagunened kaitsevall koosneb 8 bastionist ja muudest kaitserajatistest. Daugava vasakul kaldal paiknevad silla kaitsevallid. Iga kindluse detail on välja töötatud Tsaari-Venemaa ja Euroopa parimate arhitektide koolkondade ehituskogemusealusel. Võimsa ehitise sisemus on planeeritud vastavalt traditsiooniliste militaarlinnakute näidetele – keskel paraadväljak, mille ümber grupeeruvad administratiivsete ja eluhoonete kvartalid. Kõik hoonete fassaadid on ampiirstiilis, välja arvatud Nikolai väravad ja Veetorn, mis on ehitatud gooti stiilis. Kindlusel on neli monumentaalset väravat, mis on nimetatud Aleksandri, Konstantini, Nikolai ja Mihhaili väravateks. Tähtsa hoonetegrupi loovad kasernatid – vastupidavad suletud ehitised, mis kaitsevad otseste lendkehade tulistamise vastu. Kindlust ehitati mitu aastakümnet ning selleks kasutati Daugavpilsis punasest savist valmistatud telliskivisid. Nii algas Daugavpilsis punaste telliskivide arhitektuuriajastu.

Tänapäeval on kindluse arsenalihoonesse loodud maailmakuulsa kunstniku Mark Rothko keskus – multifunktsionaalne kaasaegse kunsti kompleks, kultuuri- ja hariduskeskus. Eraldiseisvate väliskaitsevallide maa-alustes käikudes elab Lätis talvituvate nahkhiirte suurim populatsioon.

Uuri lisaks Daugavpils kindluse ja punaste telliskivide arhitektuurinäidete kohta Daugavpils kindluse kultuuri- ja infokeskusest. Tel: **+371 6542 4043**

Taustal – Fragment Daugavpils kindlusest varakevadel

Pilt: Bulterjers

Muutuste ootel

Uus hingus

Kindluse lendlased

Muutuste ootel

Vana ja uus, kokkuvarisenud ja taastatud – selline on Daugavpils kindluse vastandite maailm. Taastatud tänavavalgustuse ja kvaliteetselt renoveeritud hoonetekõrval seisavad ajahambast räsitud nõuka ajal kannatada saanud müüriseinad, mis veel õrna puudutust ootavad. Kindlust restaureeritakse lugupidamisest ajaloo ja selle väärtuste vastu.

Pilt: Vineta Ozere

Uus hingus

Daugavpils kindluse kultuuri- ja infokeskus asub endises veetornis, mis on ehitatud 1865. aastal. Hoonet kasutati kindluse veevarustusega tagamiseks. Daugava kaldale rajatud kolmest kaevust täidetil hoones olev 3000-ämbri mahuline veeanum aurumasina abil. Hoone restaureerimistööd teostati 2009.- 2011. aasta.

Kindluse lendlased

Kindluse kasematites elab Baltimaade suuruselt teine nahkhiirekoloonia. Siin talvib 5 nahkhiireliiki (kõige rohkem on veelendlast), kokku umbes 1000 omapärast lendlast. Novembrist aprillini on keelatud neid näha häirida, suvel võib neid kindluse territooriumil lendamas. Siit on avastatud ka kilbikulisi (*Triops cancriiformis*) – umbes 220 miljoni aasta vanune liik, keda Euroopas kohtab harva.

Pilt: Māris Grunskis

Telliskivide võlu

Suurepärase punaste telliskivide arhitektuurinäide on Läti Panga esindushoone (Latvijas Banka) Daugavpilsis, mis on ehitatud XIX saj lõpus administratiivhoonena Venemaa riikliku panga Dvinski osakonna vajaduste rahuldamiseks. Arhitektuuris domineerivad neorenessansi vormid klassitsismi tunnustega. Renoveerimisel on säilitatud hoone originaalmaht ja fassaadi dekoratiivne viimistlus.

Kaupmeeste pärand

XX saj algul ehitati punaseid telliskivihooneid, mida nimetati „juutide kaubamajadeks“. Selliseid maju leidub siiani Daugavpilsis, Rēzeknes ja Dagdas. Need olid sisustatud eri kaupade väikekauplustena, teisel korrusel olid aga eluruumid. Lihtsat ja lakoonilist arhitektuuristiili ilma kaunistuste ja keeruliste detailideta.

Telliskivide võlu

Kaupmeeste pärand

Zeimuļš Rēzeknes ja puu kui inspiratsioon

Vana muistend rāgib valitsejatūtrest Rozest, kes elab siiani Rēzekne lossi allilmas ning ootab oma õiget, kes ta päevavalguse kätte tooks. Just siin, linnuse kõrval, Rēzekne jõeekoolmesse on rajatud Ida-Lāti loomekeskus Zeimuļš. Selle arhitektuuriline projekt on eriline paljude kaldpindade ja erineva kujuga mahtude poolest. Keskus on ehitatud mitmele tasemele, kaevudes ka järsku reljeefi. Hoone katus on projekteeritud erineva kallakuga tasanditest ja igaüks neist on kaetud roheliste murumātastega. Katus justkui likvideerib piiri hoone ja rohelise keskkonna vahel, muutes hoone osaks orgaanilisest keskkonnast. Rohelised viiad, „potititud“ pliiaitsid, annavad aimu hoone funktsioonist ja kōidavad tähelepanu.

Uuri lisaks Ida-Lāti loomekeskuse kohta Rēzekne linnaning, Rēzekne ja Viļāni maakondade TIK-ist. Tel: **+371 6462 2222**

Taustal – Zeimuļš oōsel
Pilt: Jānis Ozers

Puitpitsid

Kontrastid Krāslavas

Puitpitsid

Rēzekne Kunsti ja Disaini Keskkooli kunstimaja on ehitatud XIX saj lõpus. Hoone on rikkalikult kaunistatud puitnikerduste eklektilises stiilis. Omal ajal on see kuulunud kaupmeeste perele, siin on olnud õpetajate instituut, kool, tuberkuloosidispanser, sõjakomissariaat. 1995. aastal ostis ja taastas hoone Rēzekne kunstikolledž.

Rohkem infot Rēzekne arhitektuuripärandi kohta Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakonna TIK-ist. Tel: **+371 6462 2222**

Kontrastid Krāslavas

Krāslava, maakond Lāti kaguosas, kutsus teid Daugava jõe ja järvede ümbrust nautima, uurima ja õppima. Omapärane puitmajade hoonestus, mis on iseloomulik ainult Latgalele, avab Krāslava linnas meistrite loodud mitmekesist ja fiilgraanset puidunikerduste käsikirja. Ei leidu kahte samasugust, on ainult üks omataoline.

Rohkem infot vana puitarhitektuuri kohta Krāslava TIK-ist. Tel: **+371 6562 2201**

Tuuleveski

Riebiņi maakonnas Pastaris asub Lāti ainus renoveeritud Hollandi tüüpi tuuleveski pööratava tuulikupeaga. See ehitati 1902. aastal. Veski esimene korrus on ehitatud purustatud rahnudest, ülemised korrused puust. Hoone on kaetud saepuru ja laudadega. 2012. aastal taastati tuuleveski tiivad.

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel: **+371 6532 2100**
Pilt: Aleksandrs Lebedis

Vastupidavus

Bērzgale kirik on üks vanimaid puukirkuid Lātis. See ehitati aastatel 1744 - 1751. Kiriku seinad on ehitatud tahutud laudadest. Tänapäevani on kiriku välimus vähe muutunud. Siin on XVIII saj loodud altar ilusate barokkstiilis puitnikerdustega ja üks Latgale vanimaid oreleid, mis siiani töötab.

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel: **+371 6532 2100**

Värvide jõud

Pudinava Pühima Jumalaema õigeuskirik on intensiivse värvuse tõttu juba kaugelt silmapaistev ja sellest mööda sõita ei ole võimalik. Esimene kirik ehitati 1778. aastal, tänapäeval nähtav ja renoveeritud hoone on aga ehitatud 1862. aastal. Kirikut saab näha eelneval broneerimisel.

Rohkem infot Kārsava TIP-ist. Tel: **+371 2932 7265**

Tuuleveski

Vastupidavus

Värvide jõud

Jumalate maa

Latgale on eriline oma tugevate katoliiklike kommehete tõttu, mis kooseksisteerides teiste sealsete usutunnistuste – õigusu, vanausu ja luteriusuga – loovad lugupidava suhtumise Jumalasse. Igas majas on koht, kus vaatamata argipäevaelu kiirusele pühendatakse hetk usule ja Jumalalt armuandmise palumisele. Et siin on tugevad usulised traditsioonid, on hästi säilinud mitmed kirikud, samuti ka mitmed sakraalkunsti objektid, peamiselt ikoonid ja krutsifiksid. Latgale kirikud ei ole vaid oluline vaimuliku elu koostisosa, need loovad ka erilist Latgale kuvandit, mis enda juurde kutsub. Latgaleet kutsutakse juba vanadest aegadest Maarjamaaks (ladina keeles: Terra Mariana) ehk püha Neitsi Maarjamaaks. Üks suurimatest Balti katoliikluse keskustest, Läti katoliiklaste vaimne keskus ja maailma mastaabis pühapaik, on Aglona. Igal aastal Püha Neitsi Maarja taevaminemispühal, 15. augustil koguneb Aglona basiilikasse tuhandeid palverändureid kogu Euroopast. Pasiene, Aglona, Rēzekne, Vijāni, Kārsava kirikud – siin paneb Jumala õnnistus igaüht pead kummardama ja vaiksesse mõtisklusse süvenema.

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel: **+371 6532 2100**.
Taustal – Aglona basiilika

Pilt: Jānis Ozers

Inglite kodu

Sakraalturism

Inglite kodu

Pasiene Püha Dominicuse Rooma-Katoliku kirik ehitati krahv J. Borchi toetusel 1761. aastal. See on üks ilusamaid sakraalehitiisi Lätis, mida kutsutakse Ida-Euroopa barokipäriliks. Omapärane on mõlema torni korruste jaotus, mis loob äreva silueti, mis justkui tormab taevasse. Arhitektuuris on kasutatud palju lopsakaid ornamente. Pasiene kirikus on säilinud XVIII saj barokkstiilis, ent rokokooosugemetega sisustus. Suurepärased on peaalter, orel, kantsel, skulptuurigrupp „Kristuse ristimine“ ja külgaltarid. Kirikus on palju pühakute ja inglite kujusid erinevate näoilmetega. Räägitakse, et kui tuled kirikusse kurvana, siis märkad esimesena kurba inglimest, kui oled rõõmus, siis naeratavad kõik inglid.

Rohkem infot Zilupe maakonna turismikorraldajalt.
Tel: **+371 2865 6530**

Vijāni

Vijāni Püha Peaengel Miikaeli katoliku kirikut ja kloostrit hakkas 1753. aastal ehitama parun Mikēlis Riiks. See oli üks ilusamaid ja rikkalikumaid kirikuid Latgales. II Maailmasõja ajal said kirik ja klooster osaliselt kahjustada, pärast sõda need aga taastati. Tänapäeval on Vijāni Püha Alberti mariaanide klooster suurim meesklooster Lätis.

Rohkem infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Vijāni maakondade TIK-ist.
Tel: **+371 6462 2222**

Rēzekne

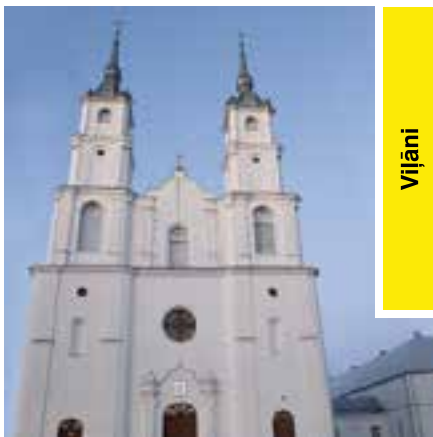
Jeesuse Püha Sūdame Rooma-Katoliku katedraal on ehitatud gooti stiilis 1888. - 1902. aastatel Riia inseneri Florian fon Viganovskise projekti järgi. See on suurim kirik Rēzeknes. Katedraal on kuulus esimeste Liivimaa piiskoppide – Püha Meinhardi ja Püha Alberti – kujutamise vitraažidel. Alates 1995. aastast on siin Rēzekne – Aglona diöitseesi keskus piiskopiistmega.

Rohkem infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Vijāni maakondade TIK-ist.
Tel: **+371 6462 2222**

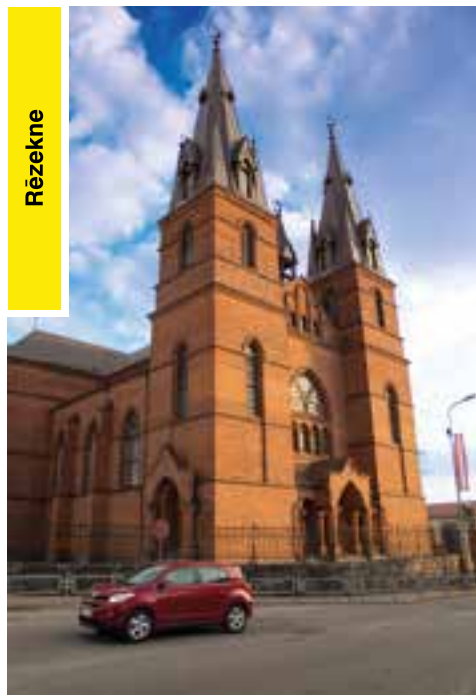
Kārsava

Malnava Roosipärja Jumalaema Rooma-Katoliku kirik ehitati 1741. aastal. See on kahe torniga palkmaja, mis on kaetud laudadega. Vana puukiriku kõrvale kerkib uus kivist kirik, mille ehitamist alustati 1932. aastal. Ehitustööd katkestas II maailmasõda, need jätkusid alles 1995. aastal. Kārsava on ainuke koht Lätis, kus asuvad kõrvuti kaks katoliku kirikut.

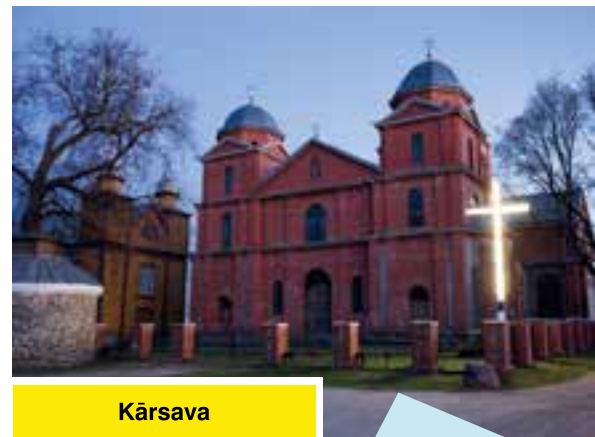
Rohkem infot Kārsava TIP-ist. Tel **+371 2932 7265**

Vijāni

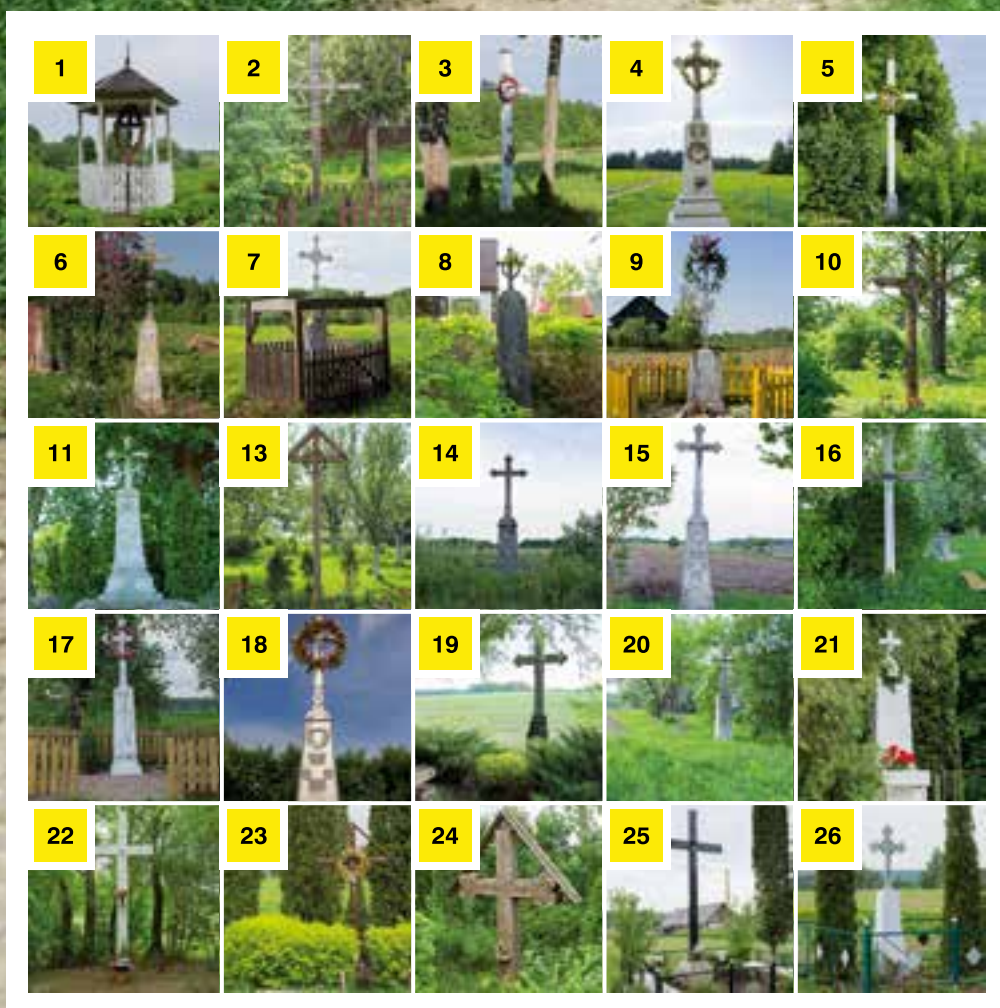
Rēzekne

Kārsava

Krutsifikside tee Vaboles

Mailaulmised

Krutsifiksids – omapärane ristilöödud Jeesuse kujutamine on lahutamatu katoliikliku Latgale sümbol ja tähistab kohta, mille juures võib igal ajal palvetada. Krutsifikside paigaldamine Latgales algas XVIII saj. Siin olid suured kihelkonnad ja kirikud olid kaugel, sellepärast tekkiski komme pidada maikuu jumalateenistusi asulates külaristi juures. 40 aastat (1864 – 1904) oli Latgales ladina tähestikku keelatud kasutada ja krutsifikside juurde kogunemine aitas rahvuskeelt ja latgali identiteeti alal hoida. Eriline teene oli selle aja kommee säilitamisel ja rahva harimisel vendadel Skrindadel – Benediktil, Kazimīrl ja Antonil. Igas Latgale külas oli üks või kaks krutsifiksi, mis olid inimeste ühendajaks ja sotsiaalse elu loojaks. Erinevatele kohtadele olid ette nähtud erinevad krutsifiksid, näiteks küla-, eramaja-, tee-, ristmike, surnuaedade krutsifiksid ning krutsifiksid kirikute juures. Külakrutsifikse paigaldati küla peatee äärde. Krutsifiksid olid tavaliselt puude juures, nende ümber istutati dekoratiivseid pöösaid ja lilli. Krutsifiksid erinesid oma kõrguse ja vormi poolest. Kohati saavutasid need isegi 4 m kõrguse, mõned asusid katusealuse all. Levinud olid malmist ristid betoonalusega, laialt oli kasutusel puit. Krutsifikse tehakse Latgales ka tänapäeval, eriti taastati või ehitati mitu uut krutsifiksi XX saj 90. aastatel. Kõige rohkem krutsifikse ühel alal saab näha Daugavpilsis maakonnas Vabole vallas – 44 krutsifiksist on tänapäevani säilinud 26, mis asuvad 25 km pikkusel marsruudil, mida nimetatakse Krutsifikside teeks. See on ainulaadne turismiobjekt, mis võimaldab mitmekesise ajalooselkuse ühendada vaimse kogemusega ja on huvitav nii palveränduritele kui ka jalgratta- või autoturismi armastajatele.

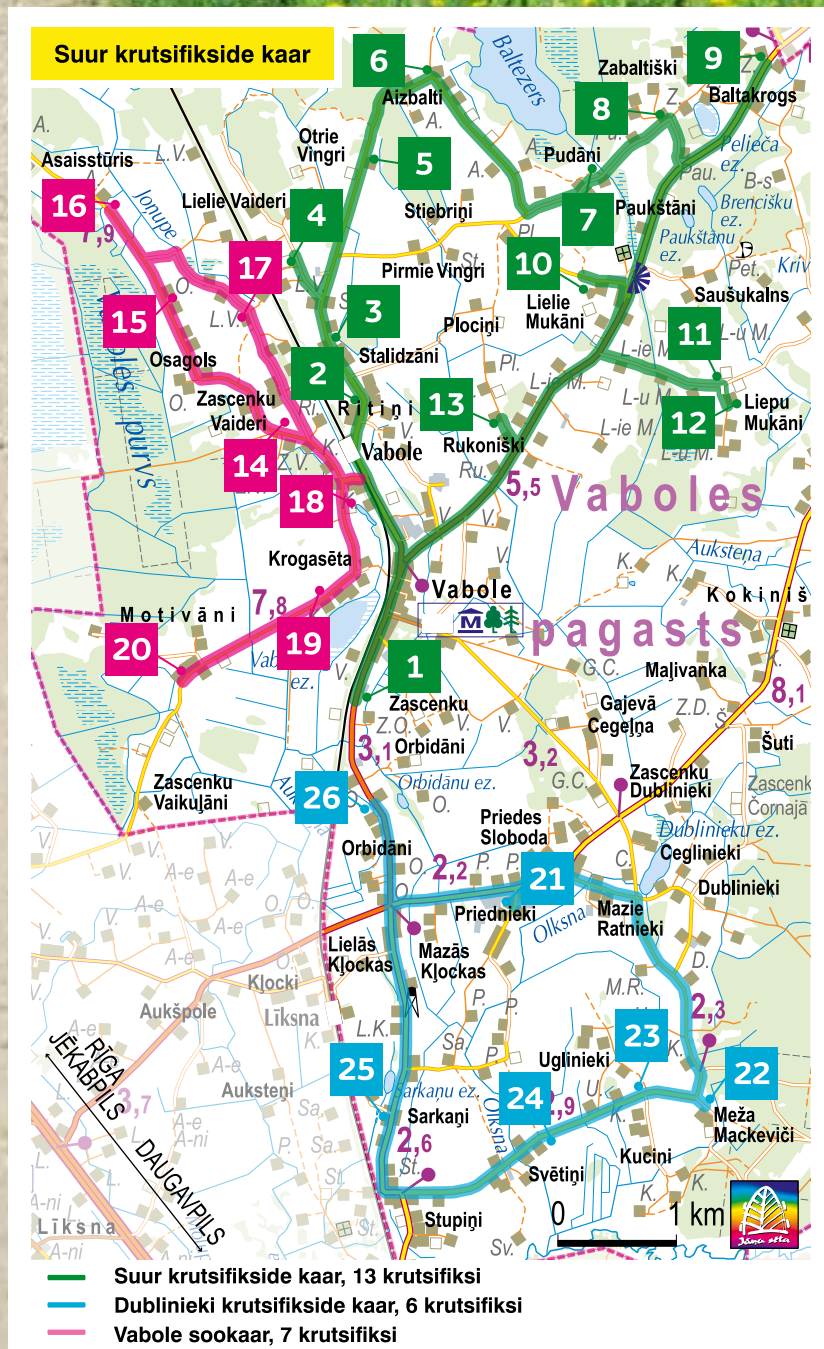
Latgale kultuuriärkamise eestvedajate – vendade Skrindade suguvõsa kodu ei ole säilinud. Skrindade suguvõsa kodu mälestuskohta krutsifiksiga "Liepu Mukānos" on näha joonisel 12. Skrindade suguvõsale pühendatud muuseum on rajatud majale, ühte XIX saj alguses ehitatud krahv Bojeslavs Zibergs-Plāterise mõisahoonesse Vabole vallas.

Rohkem infot Skrindade suguvõsa muuseumist. Tel: +371 6547 1009

Mailaulmised

Mai on katoliiku kiriku kalendris Püha Neitsi Maarja kuu, mil talle pühendatakse erilisi jumalateenistusi, mida nimetatakse „risti juures laulmiseks“. Jumalateenistused toimuvad maikuu õhtutel, kui inimesed on pidulikult riietunud ja kogunevad krutsifikside juurde. Mailaulmised toimuvad Vabole vallas tänapäeval mitmete krutsifikside juures Sarkaņis, Kucinis, Lielie Vaideris.

Pilt: Buterjers

Kirikumägi

Nii erinevate religioossete konfessioonide koosseksisteerimine esineb kõikidest Läti maakondadest ainult Latgales. 1561. aastast kuni 1772. aastani oli Latgale Poola koosseisus, kus valitses katoliiklus, mis sai ka maakonnas valitsevaks religiooniks. 1772. aastal läks Latgale Vene Impeeriumi koosseisusse, kus domineeris õigeusk, mis sai teiseks kõige levinumaks ristiususuunaks Latgales. XVII saj teisel poolel saabusid Venemaalt põgenenud vanausulised, kes Latgales elama hakkasid, moodustades omaette kihelkondi. Tänapäeval on Daugavpilsis kuus vanausuliste pühakoda. XVII saj kolisid Latgalesse juudid Ukrainast. Daugavpilsis ja Krāslavas tekkisid juutide kogukonnad, Daugavpils sai XX saj algul üheks tähtsaimaks juutide kultuuri- ja hariduskeskuseks Ida-Euroopas. Umbes 100 aastat tagasi oli Daugavpilsis rohkem kui 40 sünagoogi ja pühakoda ning pool linnaelanikkonnast olid juudid. Holokausti, küüditamiste ja emigratsiooni tagajärjed olid sellele rahvale traagilised. Hetkel elab Latgales ainult umbes 200 juuti. Nähtavaks tõendiks religioonide mitmekesisusest on Daugavpils Kirikumägi – koht, kus asetsevad kõrvuti nelja usulahu jumalakojad: Martin Lutheri katedraal, Jumalaema Rooma-Katoliku kirik, Pühade Märtrite Borissi ja Glebi õigeuskatedraal, Ülestõusu, Jumalaema sünni ja Daugavpils prelaadi Nikolai kirik. Sealsamas linna keskel asub juutide sünagoog – Kadiši palvekoda.

Rohkem infot sakraalturismi objektide kohta Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel: **+371 6542 2818**

Sünagoog

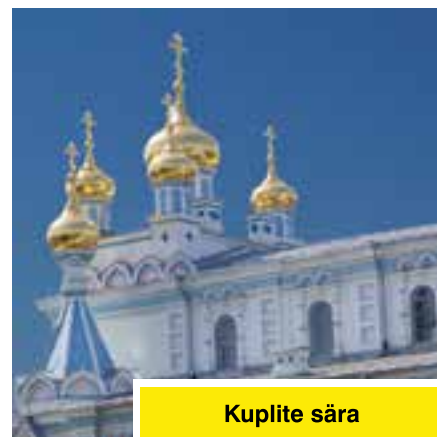
Kellade kuningas

Raudkirik

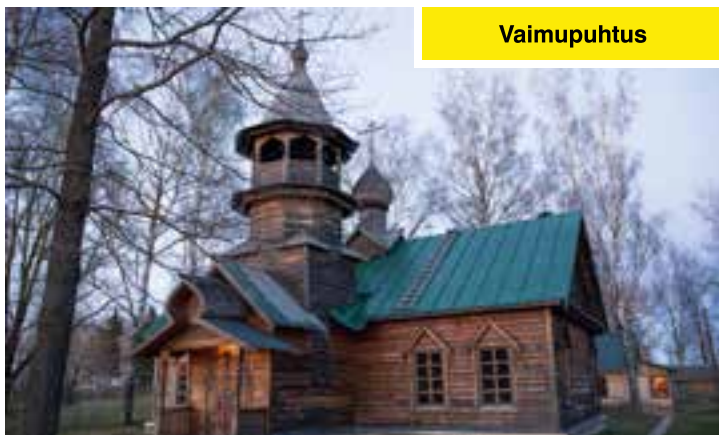

Kuplite sära

Kirikumägi

Vaimupuhtus

Tornitrepid

Slutišķi

Sünagoog – Kadiši palvekoda

Daugavpils sünagoog ehitati 1850. aastal. Pärast hoone renoveerimist 2005. aastal avas selle tollane Läti president Vaira Vīķe - Freiberga. Sünagoogi toetavad kunstniku Mark Rothko lapsed. Sünagoogi on külastanud turistid isegi Austraaliast ja Lõuna-Aafrikast. Esimesel korrusel asub palveruum, teisel muuseum, mille väljapanek jutustab juutide elust ja argipäevakommetest Latgales ja Daugavpilsis alates 1935. aastast.

Rohkem infot Daugavpils maakonna TIK-ist. Tel: **+371 6542 2818**

Pilt: Butterjers

Kellade kuningas

Rēzekne Pūha Nikolai vanausuliste pühakojal on silmapaistev kellatorn jumalakoja hoone kohal. Tornis on kolm 1905. aastal hõbedast ja vasest valatud kella. Üks neist kaalub 4832 kg ja on suurim kirikukell Lätis. Ainuüksi kella keel on 200 kg raske. Jumalakoda ise on ehitatud 1895. aastal ja selle konstruktsioonid hoiavad siamaani tugevalt kellade „kuningaid“.

Raudkirik

Jersika Issanda Muutmise õigeusu kirik ehitati 1866. aastal ja selle unikaalsus seisneb selle konstruktsioonis: seinad, aknaraamid, katusesarikad, katus, kuplialus ja kuppel ise on rauast või malmist. Rahvasuus nimetatakse seda „Raudkirikuks“. Kuni 1904. aastani paiknes see kirik Daugavpilsis kohal, kus praegu seisab Boriss-Glebi katedraal.

Kuplite sära

Pühade märtrite Borissi ja Glebi õigeusu katedraal on ehitatud 1905. aastal. Katedraali majesteetlik hoone on eriline 10 tornikupli poolest, millest 5 on ehitatud pühakoja kõrgendatud keskosale. Kõik kuplid on kullatud, mis muudab katedraali arhitektoonilist kuju veelgi uhkemaks. Igast vaatepunktist näeb see katedraal erinev välja.

Rohkem infot Daugavpils maakonna TIK-ist. Tel: **+371 6542 2818**

Kirikumägi

Selline vaade Kirikumäele, nagu on näha pildil, avaneb Daugavpils hotellist Latgola.

Pilt: Jānis Vidmants

Vaimupuhtus

Kārsava Puhtasüdamelise Jefrosinja õigeusu kirik on silmapaistev hoolikalt lisatud puitnikerduste poolest, kus iga detail on täiuslik. 1985. aastal renoveeriti Riia, Pihkva ja Moskva käsitöölise koostööl jumalakoda Vene sakraalse puitarhitektuuri traditsioone järgides.

Rohkem infot Kārsava TIP-ist. Tel: **+371 2932 7265**

Tornitrepid

Rēzekne Pūha Kolmainisuse evangeelne-luterlik kirik on ainus luteri kirik linnas. See ehitati 1933.-1938. aastal ehitusinseneri J. Čirulise projekti järgi neogooti stiilis punastest telliskividest. Tänapäeval on kiriku torni umbes 37 m kõrgusele loodud vaateplatvorm, milleni viib puidust trepp. Näha on II maailmasõja aegsete lendkehade ja kuulide jälgi.

Rohkem infot Rēzekne linna TIK-ist. Tel **+371 6462 2222**

Pilt: Jānis Vidmants

Slutišķi

Slutišķis, Daugavpils maakonna Naujene vallas, on säilinud unikaalne vanausuliste küla hoonestuskompleks XIX saj lõpu ja XX saj alguse hoonete ja planeeringuga. Sinna on rajatud etnograafiline vabaõhumuuseum. Tegu on talupoegade ehitustraditsioone järgides loodud palkmajadega, mida kaunistavad meisterlikud puitnikerdused. Ühesuguseid hooned ei ole, igaühel on erinevad kaunistused.

Rohkem infot Daugavpils maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**

Pilt: Jānis Ozers

Vaimu värskendamiseks

Pihkva linn Velikaja jõe ääres on üks vanimaid Venemaa linnu, selle juured ulatuvad juba 1110 aastatagusesse aega. Linn – kindlusena kaitses see Venemaa läänepiiri kuni XVIII sajandini, elades üle kümneid rünnakuid. Pihkva on üks esimestest õigeusulinnadest riigis ja siia on ehitatud Venemaa esimene Püha Kolmainuse katedraal. Pihkvas on rohkem kui 30 kirikut, mida külastab igal aastal tuhandeid turiste ja palverändureid. See on koht, kus on tekkinud Venemaa ikoonide ja freskode kunsti traditsioonid. Pihkva ja selle ümbrus võimaldab koguda vaimset energiat, taastada hingerahu ja tunda jumalikku lähedust.

Rohkem infot Pihkva TIK-ist, tel **+7 953 242 5700**

Taustal – Pihkva Kremli Püha Kolmainuse katedraal, ehitatud aastal 1699.

Pilt: © iStockphoto.com

Linna pärlid

Linna pärlid

Püha Vassili kirik ehitati linna keskel olevale mäele 1413. aastal. See on ilus kivehitus Pihkva kirikutele iseloomulike arhitektuurielementidega. Nõuka ajal oli kirik kasutusel laona, hiljem aga dokumentide arhiivina. 2003. aastal läks see tagasi õigeusu kiriku omandisse ja on nüüd igapäevale avatud.

Pilt: © Walencienne, Dreamstime.com

Sakraalkunst

Mirožki kloostri Issandamuutmise kirikus asub XII saj kreeka meistrite loodud freskode muuseum. Muuseumis on säilinud 80% algsest freskodesest ja see on kantud UNESCO maailmapärandi nimistusse. Mirožki klooster asutati 1156. aastal ning see oli üks esimestest ristiusu kloostritest Vana-Venemaal.

Pilt: © iStockphoto.com

Sajandite hing

Õigeusus on juba vanadest aegadest pühaks peetud seppade ja käsitöölise kaitsjaid Kosmat ja Damiani, kes igaüht omakasupüüdmatult aitasid. Räägitakse, et seppade töökojad on olnud Pihkva ääremaal, „Mürisev“ mäe jalamil. Esimesed teated kiriku kohta pärinevad 1383. aastast, aga ametlikult alustati mainitud mäe tipus ehitust aastal 1540.

Pilt: © Walencienne, Dreamstime.com

Palverännak

Pihkva-Petseri Püha Uspenski klooster asub 50 km kaugusel Pihkvast. See on kui linn linna sees 11 jumalakojaga ja oma haiglaga. Klooster rajati 1473. aastal mäekoobastesse, väljast on näha ainult selle fassaad, kõik ruumid – pühakoda, palveruumid, hauakünkad – asuvad koobastes. Alates selle asutamise hetkest ei ole klooster mitte kunagi olnud külastajatele suletud.

Pilt: © Dreamstime.com

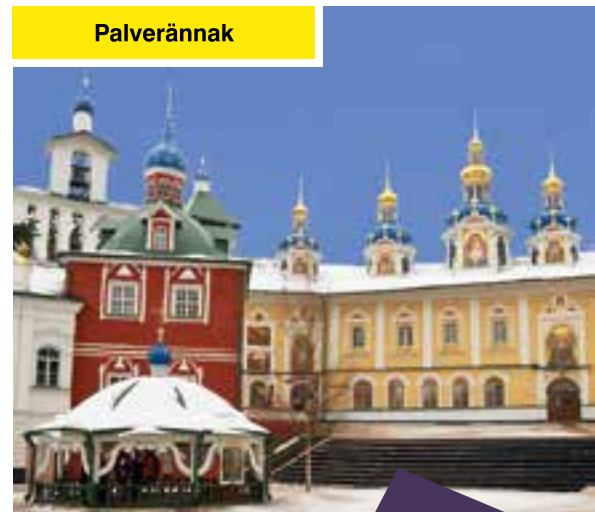
Sakraalkunst

Sajandite hing

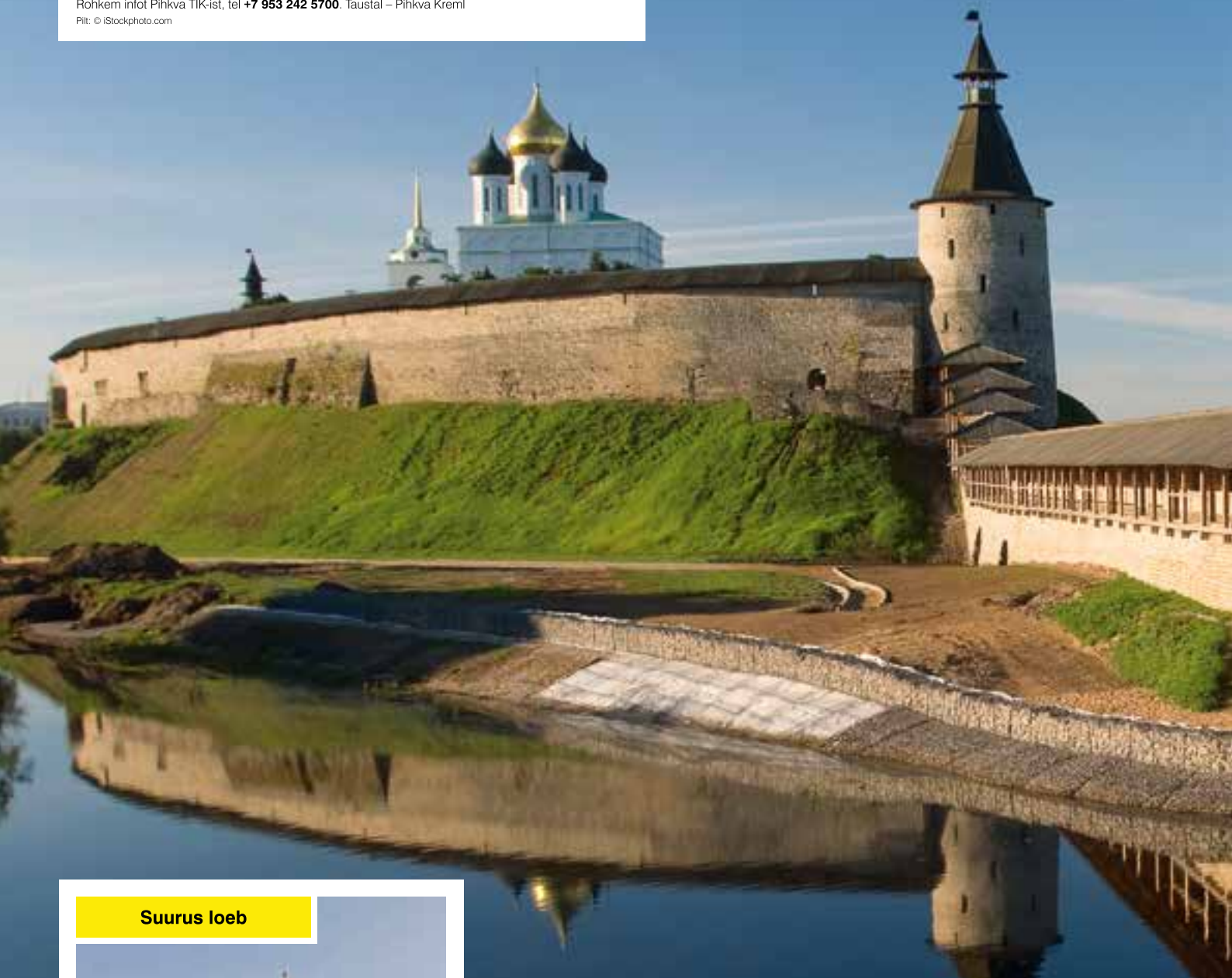
Palverännak

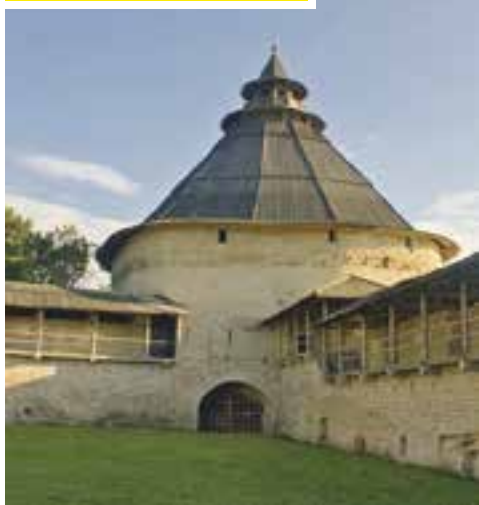
Krom – Pihkva Kreml

Pihkva Kreml ehk Krom Velikaja jõe ääres on koht, kus 903. aastal hakkas moodustuma Pihkva linn. See on suurim keskaegne kindlus Euroopas. Selle seinad on ehitatud kividest, selle kõrgus on 6 kuni 8 m, paksus 2,5 kuni 6 m, kogu territoorium on 3 hektarit. Kremlil oli eriline ühiskondlik, poliitiline ja kultuuriajalooline tähtsus linna arengus.

Rohkem infot Pihkva TIK-ist, tel **+7 953 242 5700**. Taustal – Pihkva Kreml
Pilt: © iStockphoto.com

Suurus loeb

Vana ja uus

Suurus loeb

Pokrovi torni ehitust alustati XV sajandil ning see on kõige võimsam Pihkva tornidest, üks suurimaid keskaegseid torne Euroopas. Torni ümbermõõt on 90 m ja seestpoolt on see loodud viietasandiliseks. Tänapäevaks on torn läbi elanud mitmeid renoveerimisi, millest viimane on tehtud 2010. aastal, kui taastati torni telgikujuline puust kuppel.

Pilt: © Walencienne, Dreamstime.com

Vana ja uus

Pihkva on suurepärane tõestus sellest, kui osavalt on võimalik ajaloolist kaasaegsega ühendada. Jõe kaldal ühel pool kõrguvad Kremli müürid, teisel pool lookleb mööda kallast munakividest promenaad, kus köidavad pilku maitsekalt taastatud kivihooned. Ei ole puudust rohelistest ega pinkidest, kus rahulikku puhkust naudida.

Pilt: © iStockphoto.com

Ajaloo hing

Memoriaalne rist on paigaldatud 2003. aastal Pihkva Kremli 1100. aastapäeva auks. Rist asub Kolmainuse kiriku lähedal – kohas, kus omal ajal oli Kuulutamise katedraal, mis plahvatas 1933. aastal.

Pilt: © iStockphoto.com

Irboska

Irboska oli linn Pihkva oblasti lääneosas, mida on ajalooallikates esmakordselt mainitud 862. aastal. 1956. aastal võeti Irboskalt linnastaatus ja nüüd nimetatakse seda Vana-Irboska külaks. See koht on tuntud Irboska kindluse poolest, mille kaitsevallid on inspireerinud kuulsat kunstnikku Nikolai Roerichit ja tuntud filmirežissööri Andrei Tarkovskit.

Pilt: © iStockphoto.com

Sloveeni allikad

Kaksteist Sloveeni püha allikat veetlevad reisijaid kõikidest maailma äärtest. Räägitakse, et ainult üks sõõm selget jääkülma vett võib inimese erilise jõuga täita. Igal allikal olevad erilised võimed, mis ravivad, tugevdavad ja vabastavad pahadest asjadest. Allikad voolavad kokku järve, mille jääkülma vesi ei peleta jõueliksiiri otsijaid ujumisest eemale.

Pilt: © Leoco, Dreamstime.com

Ajaloo hing

Irboska

Sloveeni allikad

Siniste järvede maa

Vanasti olevat järved taevas lennanud ja vurisedes alla tulnud, kohe kui olid kuulnud oma nime nimetamist. Peaaegu pool Lāti järvedest olevat „maandunud“ Latgale maakonnas. Siin on 703 järve kogupindalaga 452,38 km². Latgales asuvad Lāti suurimad järved Lubāns ja Rāzna. Latgale on uhke oma Drīdzise üle – see on kõige sügavam järv kogu Baltimaades ja Poolas – (65,1 m). Järv kulgeb 11 km pikkuselt, siin on palju lahtesid ning üheksa saart. Nagu siil paljude okastega, on Ežezeri järv kokku 41 suure ja väikese metsastunud saarega. Mitmele on antud oma nimi – suurim on Suure Karu (Lielā Lāča) saar, on ka Suur Lammaste (Lielā Aitu), Väike Vasikate (Mazā Teļu), Kitsede (Kazu), Kupra (Kupra), Armastuse (Milas), Hundisaba (Vilkaste) saar ja teised. Krāslava poolal on aga puudega ümbritsetud ümmargune Kuradijārv (Velnezers) ehk Čertok. Selle selge vesi läigib ebatavalistes varjundites ja on raske uskuda, et järve seostatakse üleloomulike jõududega. Paljude lahtede ja kaheksa saarega võib ilus Adamova järv. XIX saj algul avastas Adamova mõisa omanik Helēna Karalova järvekaldal raviomadustega mineraalveeallika. Mineraalvett kutsuti Pūha Helena kristallveeks ja see sai kõrgeid auhindu Londoni ja Pariisi rahvusvahelistel näitustel. 1913. aastal eksporditi seda maagiilist jõuvett iga kuu välismaale rohkem kui 100 000 pudelit. Latgale mäeküngaste vahel sillerdavad päikese käes Rušons, Siverss, Cirma ja teised järved.

Pihkva oblasti suurim on Pihkva järv Venemaa ja Eesti piiril. Selle pindala on 709 km². Kitsas Lämmijärv ühendab kanalina Pihkva järve kuulsa Peipsiga.

Taustal – Rāzna järv vaatega Malta – Kaunata maanteelt

Pilt: Bulterjers

Kuradijärke mängud

Rāzna järv

Stropu järv

Adamovas järv

Järved

Kuradijärve (Velnezers) mængud

Räägitakse, et järvel oleval kosmiline päritolu ja eriline energeetika, mis põhjustavad erinevaid kummalisi juhtumisi. Siinsed inimesed lähevad hea meelega järvest ringiga mööda.

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel **+371 6532 2100**

Rāzna järv

Lāti muinasjutumeistril Kārlim Skalbel on legend Rāzna järve päritolu kohta: „Vanadel headel aegadel elas siin Rasna – pūha neu ehk muistne allikate haldjas, mina enam nii hästi ei mäleta ... see oli ammu, väga ammu. Ühel hommikul, õnnehetkel hõisates olevat ta lükanud selles orus ümber veekruusi ja tekkiski järv, mis siamaani kõikide rõõmuks särab.“

Rohkem infot Rēzekne linn, Rēzekne ja Viļāni maakonna TIK-ist.

Tel **+371 6462 2222**

Pilt: Aleksandrs Lebedis

Stropu järv

Stropu järv Daugavpils territooriumil on linnaelanike ja küllastajate lemmikpuhkekoht. Stropu järve ujulale on antud sinilipp, mis on maailmas tunnustatud turismi ökosertifikaat. See kinnitab, et veekvaliteet vastab kõikidele standarditele, ohutuse eest hoolitseb päästeamet ja ümbruses on toimiv taristu. 2013. aastal on Stropu järv ainus Ida-Lātis, mis on saanud sinilipu.

Rohkem infot Daugavpils maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**

Ežezeri rada

Järve idaosas on eriline koht – Simočka vāravads, kuhu ei teki isegi kõige külmemal talvel jääd. Suviti sobivad järvekaldad suurepäraselt looduspuhkuseks.

Rohkem infot Dagda TIK-ist. Tel **+371 6568 1421**

Pilt: Jānis Ozers

Sūgav Drīdzis

Arvatakse, et Drīdzis oleval juba enne jääaega jõgi tekkinud. Drīdzis on tõeline pärl kalapüüdjatele, sest siin leidub rohkem kui 14 kalaliiki.

Rohkem infot Krāslava TIK-ist. Tel **+371 6562 2201**

Adamovas järv

Üks lemmikpuhkekohtadest Rēzekne ümbruskonnas. Siin on lõputult ilusat loodust ja saab pikaks ajaks energiat ammutada. Pole ime, et siit on leitud mineraalveeallikaid.

Rohkem infot Rēzekne linn, Rēzekne ja Viļāni maakondade TIK-ist.

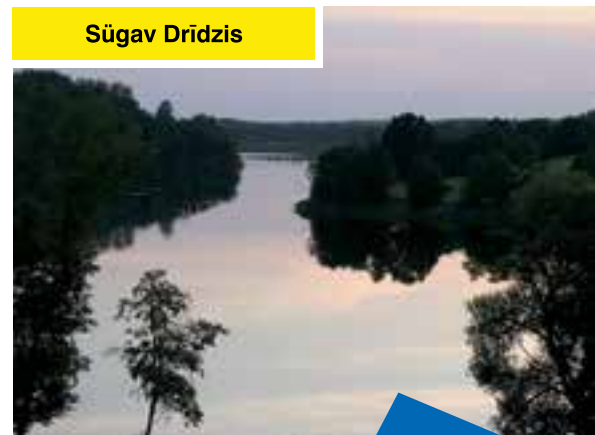
Tel **+371 6462 2222**

Pilt: Jānis Vidmants

Ežezeri rada

Sūgav Drīdzis

Lubāns

Suurim Läti järv, mis koos ümbritseva märgalaga katab 813 km² suuruse ala (järv ise – 80,7 km²) ning on tunnustatud Euroopas ja maailmas tähtsaks ökosüsteemiks. Lubānsi järve rabad või märgalad (sood, niisked niidud ja niisked metsad) on ühed Euroopa suurimad – 78 000 ha. Siin pesitseb 236 linnuliiki, millest 51 on arvel Läti Punases raamatus. 23 kalaliigiga järvevesi on tõeline kalurite paradüüs. Siin saab püüda isegi 30 kg raskeid karpkalu. Lubānsi järve märgala oli kiviajal esimene asustatud koht Läti alal. Siit on leitud umbes 30 muinasasulat, mida nimetatakse balti tsivilisatsiooni hälliks. Vanad inimesed olvat teinud merevaigust ehteid, mida on leitud väljakaevamistel. Omapäraseid on Lubānsi järve keskkond ja muistendid.

Rohekm infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakondade TIK-ist. Tel **+371 6462 2222**

Pilt: Jānis Ozers

Majakas

Loovkeskkond

Järved

Majakas

Lubānsi järve kaldal, lagunenud pumbajaama asemele, ümbritsevat keskkonda kahjustamata, on Lāti ja Leedu piiriülese koostööprogrammi raames alguse saanud kaasaegne veeturismi arengukeskus „Majakas“ („Bāka“). Ronige torni ja vaadeldge linde. Sõitke paadiga või nautige kalasuppi, mis keedetakse vanade retseptide järgi malmist potis elava tule kohal.

Loovkeskkond

„Majakani“ („Bāka“) viib asfalteeritud tee ja see on suurepärase koht pidudeks, konverentsideks ja aktiivseks puhkuseks. Konverentside ja näituste saalist avaneb ilus vaade järvele ja Kvapāni tiikidele. „Pere“ („Saima“) köögis saate endale valmistada äsjapüütut, kauneimaid unenägusid aga näha „Vee“ („Ūdens“) või „Tuule“ („Vēju“) toas. Kõik ruumid on sisustatud ühtses ja originaalses stiilis.

Rand

Päikese soojendatud kuldne liiv, kerge tuul ja värskendav kümbalus. Umbes 2 km „Majakast“ („Bākas“) viib puidust laudtee arendatud rannale. Siin on kõik puhkajatele mõeldud mugavused: riietumiskabiinid, lõkkekohad, laud, pingid, prügikastid ja biotualetid. Supelranna liivapõhi on väga õrn ja vesi selge.

Kaluriküla

Īdeņa on Lātis ainus kaluriküla, mis ei asu mere ääres. Külamajad on paigutatud mitte tee äärde, vaid järve kaldale, sest liikluseks kasutati paate. Majadel on rookatused ja järve pool ei ole aknaid, et tuul soojust välja ei puhuks. Külas on kaluriettevote „Kalurid“ („Zvejnieki“), mis koos oma põhitegevusalaga pakub ka loodusturismi, ööbimiskohti, saunarõõmu ja maitsvaid omasuitsetatud kalu.

Rand

Kaluriküla

Puhkevõimalused vee ääres Latgales ja Pihkva oblastis

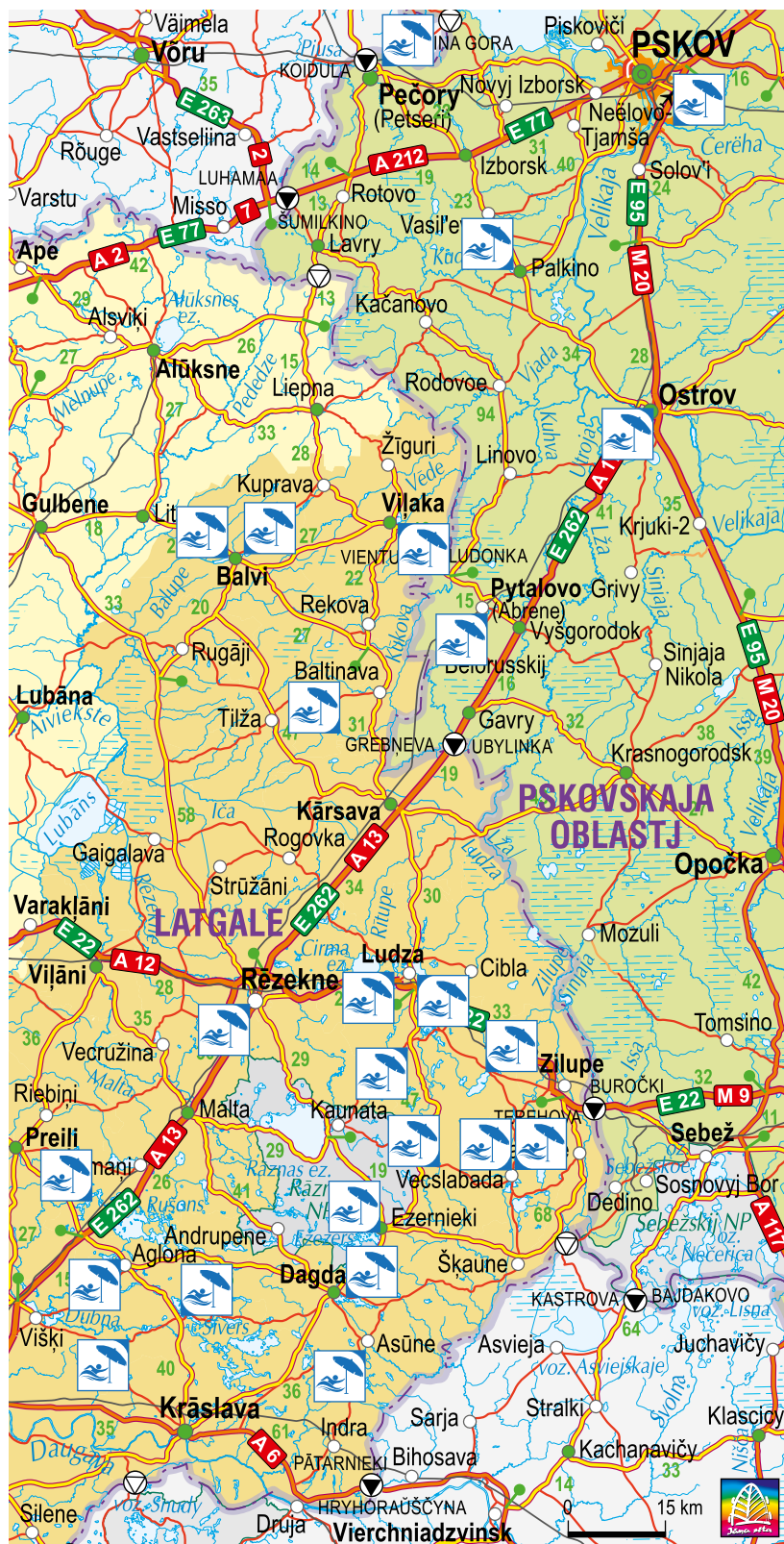
Suurel pildil – üks paadikuuridest Ciriši järvel Aglona lava lähedal
Pilt: Butlerjers

Palkino

Aglona

Projekti "Reis mööda Latgalei ja Pihkvat" raames 2013. aasta lõpuni arendatavad supelrannad

Latgale järved on loodud selleks, et nende ääres saaks puhata ja looduse võlu nautida. Muretu mõnulemine liivasel rannas, ujumine värskendavas vees, romantiline sõit paadiga ja päikeseloojangu vaatlemine järverannal, kui ainus heli kogu ümbruses on rohutiirside sirin. Kasvõi üks päev veedetud selles paradiisitaolises kohas ja inimene on juba saanud endale energiat ja positiivseid mõtteid pikaks ajaks. Nii Latgale piirkonnas kui ka naabruses olevas Pihkva oblastis on järved looduslikud ja pole muudetud, vesi on selge ja saastamata, asjata ei ela siin nii palju kalu. Ka linnud valivad peatumiseks järvede läheduse, sest siin ei tulita neid linnakeskkonna tekitatud müra. Meie järved on vastupandamatud igal aastaajal. Istuda järve kaldal kuldse sügisel, vaadata kuidas esimesed sinililled öitsema hakkavad ja tervitada kevadet või minna suusamatkale mööda järve randa, nautides härmaga kaetud vaateid. Puhkajatele ja turistidele mõeldes saavad supelrannad aina korrasatumaks ja arendatumaks. Saate nautida mugavat juurdepääsu järvele, rannas on riietusruumid, loodud aktiivse puhkuse tsoon spordivõistluste armastajatele, mänguväljakud lastele, paigaldatud pingid ja laud, mujal on ehitatud laudteed ja paadikuurid. Mõeldud on ka ohtuse peale. Projekti „Reis mööda Latgalei & Pihkvat“ raames arendatakse kuni 2013. aasta suve lõpuni 19 supelranda Latgale piirkonnas ja 5 supelranda Pihkva piirkonnas.

Palkino

Smolino järve supelranda Pihkva oblasti Palkino külas on loodud eriti just laste ja noorte aktiivse puhkuse võimalustele mõeldes. Arendatakse ka teiste järvede supelranda.

Aglona

Turistide poolt kõige külastatavatesse kohtadesse Latgale piirkonnas ehitatakse ja luuakse aina uusi puhkekohtasid vete läheduses. Nii ka Aglonas, mille nime tuntakse kogu maailmas.

Raudiņu jār

Enamus Latgale järvede ääres olevatest külaliskodades ja kempingutes pakuvad veel sõitmiseks või kalapüüdmiseks ka paate rentida.

Pilt: Jānis Vidmants

Raudiņu jār

Pilvedele lähemale

„Järve taga kõrged mäed...“, nii lauldakse ühes latgali rahavalaulus. Kõige paremini saab maastikulist võlu nautida seda ülevalt vaadates. Ei pea lind olema, et õhku tõusta, piisab mõnda Latgale kõrgendikule ronimisest. Siin asub neli 15-st suuremast mäest Lätis: Suur Pärnamägi (Lielais Liepu kalns), Dzerkaju mägi, Dubuju mägi ja Karaju mägi. Selle taha jääb Pilvemägi (Mākonkalns), mis asub Rāzna järve läheduses. Mākonkalnsi tagant avaneb vaimustav vaade Rāzna järvele. Talvel on suusatajad ja lumelaudurid oodatud Kuusemäe (Egļukalns), Sāra mäe ja Pāikesemāe (Sauleskalns) arendatud trassidele.

Taustal pilt – vaade Mākonkalnsi mäest Rāzna järve avarustele
Pilt: Bulterjers

Pilvemägi

Suur Pärnamägi

Pilvemägi

Mäkojkalns ehk Padebešu kalns (Pilvemägi) küündib 247,4 m kõrgusele. 1252. aastal ehitas Liivi ordu mäetippu vanima ristirüütli kindluse Latgales – legendidega seotud Volkenbergi lossi. Tänapäevani on säilinud ainult suure kaitsevali seinafragmentid ja kokkuvarisenud maa-alune käik. Mäkke ronimiseks tuleb minna mööda järsku puittreppidega rada.

Rohkem infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakonna TIK-ist.
Tel **+371 6462 2222**

Suur Pärnamägi

Suur Pärnamägi on kõrgeim mägi Latgales ja kolmas kõrgeim Lätis – 289,3m. Mäetippu on ehitatud 34 m kõrgune puust vaateorn, mis on Lätis suurim. Erinevatele tasemetele on torni paigaldatud 9 vaateplatvormi. See on kõrgeim vaatekoht Lätis – 323 m üle merepinna. Mäe jalamiit torni on loodud 830 meetri pikkune rada mitmete puhkekohtadega, kus istuda ja puhata.

Rohkem infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakonna TIK-ist.
Tel **+371 6462 2222**

Pilt: Aleksandrs Lebedis

Sinine värv

Varakevadell, kui lumi on just sulanud ja järved jääst puhtaks saanud, värvuvad Latgale küngaste jalamiid lainena siniseks. Need on kollaste südamiikega sinililled ja tundub, et nad on oma õitevärvu järvede sinise veega sobitanud. Kõrgendike tippudel maast välja tunginud võrsed teritavad rändlinde, kes koju tagasi lendavad.

Aglona alpid

Kas 13 päkapikumajakest? Ei, need on mugavustega kämpingumajakased Aglonas Alpi puhkekompleksis maaliise Raudiņu järve kaldal. Aglona kungaste metsa on ehitatud takistusterada, mida rahvasuus nimetatakse „Metskassiks“. Roni, rooma, ripu, kiigu ja saa adrenaliiniannus pikaks ajaks! Selliseid radu on Lätis ainult kaks.

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel **+371 6532 2100**

Foto: Jānis Vidmants

Kuusemägi

Nagu ütleb nimetus Eglukalns, on mägi mattunud kuusemetsadesse. Selle kõrgus on 220,1 m ja tippu on ehitatud 25 m kõrge vaateorn, millest on hästi näha ühte selgematest Lāti järvedest – Svente järve ja isegi 12 km kauguse Daugavpils kirikutorne. Siia on loodud erineva pikkuse ja raskusega radadega ja laiade puhkevõimalustega suusabaas.

Rohkem infot Daugavpils maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**

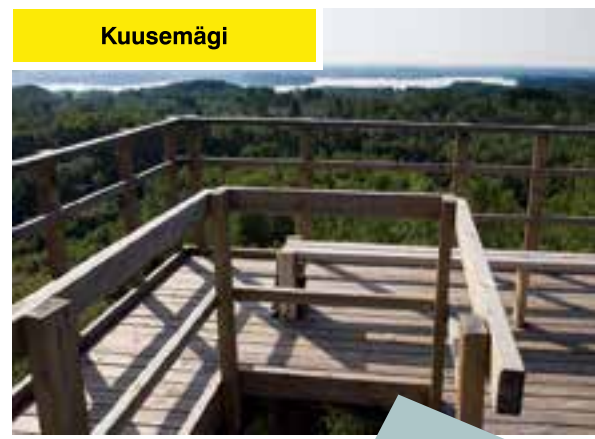
Sinine värv

Aglona alpid

Kuusemägi

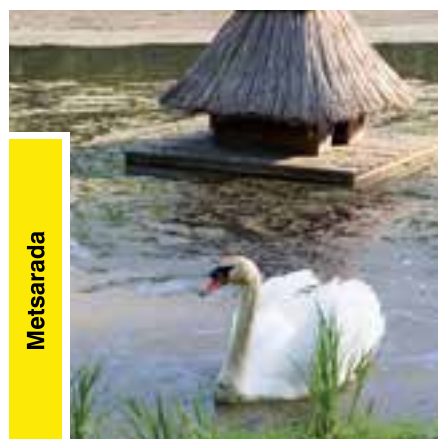

Daugava käänakud

Ainsasse kohta, kus Daugava on säilitanud oma loodusliku voolusängi, on Daugava orgu Krāslavast kuni Naujenesi rajatud looduspark. Siin teeb jõgi kaheksa suurt käänakut, neist igaüks 4 - 6 km pikkune. „Daugavas loki“ pargil on meie rahvale eriline kultuuriajalooline väärtus. Naujene koduloomuuseum alustas 2012. aastal Guinnessi rekordite väärlilist projekti, kutsudes igaüht osalema Läti suurima lapiteki loomises. Sellega on planeeritud paari aasta pärast katta Daugava jõgi ühest kaldast teiseni kohas, mida nimetatakse Daugava väravaks, kus jõe laius on 500 - 600 m.

Rohkem infot Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818** on Krāslava TIK-ist. Tel **+371 6562 2201**

Pilt: Jānis Ozers

Metsarada

Soorada

Vārkava rada

Metsarada

Orgu, milles kasvavad võimsad puud, on loodud maastikupark „Piiskalnes Siguldiņa” (Linnuse Siguldake). Siin saab jalutada mööda mitmeid õpperadu: 32 puust skulptuuriga Põialpoisi rada (Sprīdiša taka) lastele, rada „Ajaloo tunnistajad” I maailmasõja jäetud pärandiga, Soorada, mis läheb üle jõhvikasoo ja Kõrgustikurada, mis viib mööda 6 järvest ja allikast.

Foto: Vineta Ozere

Soorada

Väike, kuid mitmekesise taime- ja loomamaailmaga on Andrupene soo. 750 m pikkune puust laudrada lookleb läbi soo ja kutsub erinevate samblakoosseisudega tutvuma, salapäraseid laukaid lähedalt vaatama, putuktoidulist huulheina imetlema, kailude lõhna nuusutama, soopihla avastama ja sügisel jõhvikaid maitsma.

Rohkem infot Dagda TIK-ist. Tel **+371 6568 1421**

Värkava rada

Mööda roogudest ümbritsetud Dubna kaldaid lookleb Värkava rada. 3,5 km pikkuselt sisaldab see 5 maakonna kultuuriajaloo- ja 15 loodusobjekti. Valige endale südamelähedane ekskursiooniteema – saage rohkem floora ja fauna kohta teada, uurige niiduelu, pange ennast dendroloogi rolli, tutvuge ravimtaimedega või tegelege uuringutega Dubna jõel.

Rohkem infot Preiļi TIK-ist. Tel **+371 6532 2041**

Daugava käänakud

Kõige mõjuvamad vaated “Daugavas loki” looduspargi unikaalsele maastikule avanevad linnulennult.

Pilt: Mihails Ignats

Stiglova org

Stiglova allika org on nomineeritud Läti 2013. aasta geoloogiliseks objektiks. Siin on järsud nõlvakud ja 3 - 4 m kõrged liivakivipaljandid. Orus kasvab umbes 60 erinevat taimeliiki. 2 km pikkusel orulõigul asub suur Stiglova kivi 28,7 m³ suuruse maapealse osaga. Säilinud on ka kaitsekraavid 1919. - 1920. aasta partisanide vabastuslahingutest.

Rohkem infot Vīlaka maakonna TIK-ist. Tel **+371 2921 3878**

Pilt: Aleksandrs Lebedis

Daugava käänakud

Stiglova org

Maasikad, linnud ja metshobused

Latgale loodus ja võimalused selle nautimiseks on mitmekesised. Lisage oma reisimarsruuti mõni paljudest Latgale loodusradadest ja täiendage oma teadmisi flora ja fauna igavesti salapärase maailma kohta. Imetlege punahirvi ja nende suursuguseid sarvi hirveaias Rugājis, vaadeldge linde Višķi vallas, kus muuseas on sündinud Venemaa keisrinna Katariina, või külastage ainulaadset "Dvietes paliene" (Dvieta lammid) loodusparki, kus elavad metshobused ja lehmad. 2013. aasta kevadel tekkis Dvieta tugev veekeeris, mis „neelas“ suuri jäätükke. Dvieta veekeerise video kogus Youtube.com -is umbes 5 miljonit vaatamist.

Maasikate lõhna ja maitset pakuvad nii talvel kui ka suvel Aglona maakonna „Zemeņu krastiņi“ talu omanikud, kes on Geranimova-Ilzas'e järve kaldale loonud atraktiivse ja omapärase maasikamaailma ja rajanud loodusradasid. Kui aga teie lapsed trotslikult arvavad, et piim tuleb poest, tooge nad „Zemeņu krastiņi“ tallu. Siin on ilusatel niitudel karjades tõelised pruunid lehmad ja igaüks saab vaadata ja ehk ka proovida lehma lüpsmist. Äsjalüpsitud piim maitseb hoopis teisiti, see on täis looduse elujõudu, millest meil nii väga argipäeval puudu on. Tuleb vaid seiklus enda ellu lasta!

Pilt: Butterjers

Dvieta lammid

Punahirvede aed

Dviete lammid

„Dvietes paliene” looduspargis on üks suurimatest ja paremini säilinud looduslikest jõelammidest Lätis ja Euroopas. Üleujutuse ajal võib vesi väikeses Dviete jões tõusta 6 meetri võrra.

Rohkem infot Dviete ürgoru infokeskusest.
Tel +371 2610 9353

Punahirvede aed

Rugāji valla „Meža sētas” talu on 200 ha alale loonud punahirvede aia, kus elab umbes 350 ilusat isendit, koos nendega ka mitu metsseaperet. Aia ümber on ehitatud 15 vaatetorni. Ligi 12 ha alal asuvad kalatiigid, kus saab püüa rammusaid karpkalu, vuntsidega sägasid, tuure, lõhet, angerjaid ja vähke.

Rohkem infot Rugāji maakonna TIK-ist. Tel +371 2635 5954
Pilt: Aleksandrs Lebedis

Linnutorn

Linnuvaatlemine muutub Lätis aina populaarsemaks. Korraldatakse erinevaid üritusi – linnupäevi, spetsiaalseid ekskursioone, loendusi ja linnuvaatlemisvõistluseid. Hetkel on Lätis registreeritud 355 linnuliiki. Linnude vaatlemist saab kõige paremini teha erilisel tornist. Võta ühendust kohalike turismiinfokeskustega, et tornide asukohtadest ja huvitatud ajal aktiivsete linnuliikide kohta teada saada. Ära unusta binoklit!

Maasikarada

„Zemeņu krastiņi” külalislahke perenaine kutsub Maasikarajale, et kohtuda Maasikakuninganna, haldja ja hea nõiaga. Puuderajal õpite, kuidas puudega suhelda ja nendest energiat ammutada.

Lüpsmine

Uskuge või mitte, aga „Zemeņu krastiņi” talus võib selgeks õppida väga vana oskuse – lehmälüpsmise. Soe lõhnav piim voolab soriseses ämbrisse ja perenaine kutsub lahkelt maitsuma. Kas linnaelanikud teavad, kuidas maitseb tõeline, äsjalüpsitud piim?

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel +371 6532 2100

Maasikaradat

Linnutorn

Lüpsmine

Rothko - Latgale staar

Daugavpils Mark Rothko kunstikeskus

Daugavpils Mark Rothko kunstikeskus

Daugavpils Mark Rothko kunstikeskus Mark Rothko (1903 - 1970), õige nimega Marcus Rothkowitz, sündis Daugavpilsis ja on maailma üks XX saj tuntuimaid kunstnikke. 1913. aastal kolis perekond USAsse. Rothkol oli suur roll sõjajärgse USA maalikunsti arengus ning tema lõi nn New Yorgi koolkonna abstraktse ekspressionismi suuna. Rothko teostega unustavad maailma kõige kuulsamad muuseumid, nende seas ka Mark Rothko keskus Daugavpilsis.

Keskus avati 2013. aasta 24. aprillil. See on loodud Daugavpilsis kindluse taastatud suurtükiarsenali hoonesse ning on suurim kunstikeskus Lätis. Umbes 2000 m² pindalale on välja pandud näitused ja väljapanekud, mis on jaotatud 4 sektoriks. Rothko sektoris on välja pandud tema laste Kate Rothko Prizel ja Christopher Rothko kingitud 6 originaalteost. Loodud on Rothko vaikuse ruum, videosaal, Rothko tööde reproduktsioonide ja digitaalne väljapanek. Raamatukogus on umbes 400 ainulaadset kunstiraamatut. „Keskus pakub Rothko kohta detaile – kuidas on tema elu ja loovust ümbritsev keskkond mõjutanud, lapsepõlvemälestused Daugavpilsist, kuidas Rothko isikus ja loomingus kujunenud on,“ näitab Inga Goldberga, keskuse turundusjuht. Rothko sektori vaatamiseks on vaja vähemalt 45 minutit.

Teine sektor on pühendatud kaasaegsele kunstile, kolmas kunstiprojektidele, neljas – kodumaalaste tööde väljapanekuteks. Üks Rothko kunstikeskuse tegevussuundadest on Loovate tööstuste klubi – platvorm loovate initsiatiivide toetuseks piirkonnas. Kunstikeskuses on avatud kohvik Arsenāls ja lasteruim.

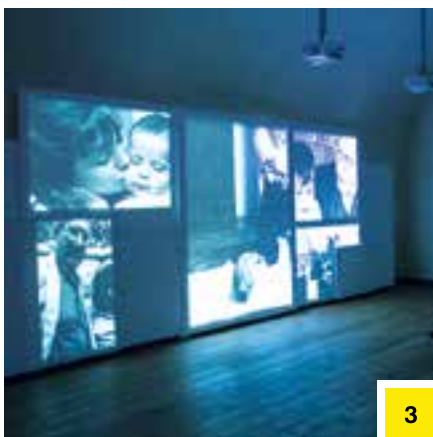
Rohkem infot Daugavpils Mark Rothko kunstikeskuse kodulehel www.rothkocenter.com või helistades tel **+371 6543 0273** või **+371 2945 5008**

Pilt: Butlerjers

1. 6 Mark Rothko originaaltöö ekspositsioon
2. Meditatsioonihetk Vaikuse ruumis
3. Osa interaktiivsest väljapanekust Rothko elu kohta
4. Rothko keskus asuvad kunstnike töökojad ja elukohad
5. Raamatukogu kutsub unikaalsetesse kunstiraamatutesse pilku heitma
6. Siin on ka koht mitmeteks näitusteks ja Latgale maakonna kunstnike tööde väljapanekuks

4

3

5

6

Līvāni klaas

Esmakordselt on Līvāni ehk toleaege Lievenhofi klaasivabriku nime ajalooallikates mainitud 1887. aastal. Olles läbi elanud mitmeid ajastuid, korduvalt oma tootmise peatanud ja selle jälle taastanud, seisab vabrik alates 2008. aastast. Līvāni elanikud soovivad endise klaasivabriku kombeid säilitada, mida koos vabriku sulgemisega vaikselt unustama hakatakse. Vabriku endistesse administratsiooniruumidesse on kolinud Līvāni Latgale kunsti- ja käsitöökeskuse klaasivabrikumuuseum. See on asutatud 1979. aastal, uutes ruumides 2013. aasta 12. aprillist. See on harukordne võimalus üheskoos klaasivabrikus tootmist vaadata. Umbes 3000 unikaalset klaasist kunstiteost, mis on valminud rohkem kui 100 aasta jooksul, alates lihtsa vormiga pudelitest, mida toodeti vabriku tegevuse algusaajal, kuni disainiliselt keeruliste meistriteosteni. Keskuse ruumides on klaasimuuseumile antud lai ja valge kaasaegselt sisustatud ruum. See võimaldab iga eksponaati veel paremini vaadata ja mitmekesise värvigamma koosmängust rõõmus tunda.

Rohkem infot Līvāni TIK-ist. Tel **+371 6538 1856**

Taustal - klaasikunstniku Inga Salmiņa tööd
Pilt: Jānis Vidmants

1. Klaasikunstnik töö

Inga Salmiņa on klaasikunstnik, kes töötab Latgale Kunsti- ja käsitöökeskuses Līvānis. Klaas sulab ja vedel mass muutub kunstniku ettekujutusest tegelikkuseks. Inga jagab hea meelega oma kogemusi ja annab keskuse külastajatele võimaluse heita pilk nii klaasimaailma saladustesse kui ka ise midagi klaasist valmistada.

2. Igavene väärtus – klaasehted

Latgale klaasimeistrite loodud ehted on maitsekad ja originaalsed. Klaaspärlite kombinatsioonid ja värvid on lõputud. Saate vaid ennast võluda lasta ja endale kõige sobivamad leida. Klaasehtel on maailmas igavikuline väärtus.

3. Piirideta disain

Omajal ajal oli Līvāni klaasivabrik uhke oma disainerite loovate ideede ja eksperimentide üle, mis vabriku nime kuulsaks tegid. Līvāni klaas oli tuntud nii värvitu kui ka värvilise klaasi toodangu poolest. Klaasist tooted jõudsid paljudesse maailma riikidesse, sealhulgas ka klaasi ajaloolisse sünnikohta Egiptusesse.

4. Muljetavaldav klaaslühter

Selle muljetavaldava klaaslühtri iga koostisosana on loonud meister – klaasipuhuja. Võib vaid imetleda meistri oskust ja panustatud tööd, luues sadu identseid koostisosi. Need on ühendatud ühes valguskehas, mis muudab interjööri äratundmatuks.

5. Līvāni klaasist majapidamishõud

Ilma mugavate, käepäraste ja kaunite klaasõudeta majapidamises hakkama ei saa. Līvāni klaasist vaasid ja maiustuste nõud on veel siamaani paljudes peredes alles. Tundub, et klaas on palju vastupidavam kui paljudel kaasaegsetel konkurentidel, mis isegi väikese löögiga purunevad sadadeks kildudeks.

6. Jäätunud maailm kupli all

Aeg on peatunud, vitriinide all on peatunud terve ajastu. Alates teeklaasidest, karahvinidest, petrooleumlampidest silindritest, laternate klaasist kuni termoste kolbide, värvitute kristallõudeni, mis kvaliteedi poolest olid sarnased maailmakuulsale Boheemia kristalliga, valguskehade, küünlajalgade, akvaariumide ja vaasideni. Kõige parem on aga kogu väljapanekut oma silmaga näha.

Pilt: Jānis Ozers

7. Līvāni klaasimuuseumi fassaad

Pilt: Vineta Ozere

Loovoaasid

Latgale käsitöölise kohta saab kindlalt öelda, et need inimesed on kuldsete kätetega. Käsitöö on latgalitel veres, oskused on põlvest põlve päritud ja lihvitud kui kalliskivid. Kunagi tekkisid pottseppade, kangrute, juveliiride, seppade, puidulõikajate, punujate, mööblimeistrite ja teiste ametioskajate suguvõsad. Muide, kõige hiilgavamaid ja rikkalikumate muustritega juveele kandsid Lätis latgalid. Kõige vanem amet Latgales on sepaamet. Tänapäevases Latgales on käsitöö siamaani väga austatud. Aktiivselt tegutsevad kolm suurt käsitöökeskust: Latgale Kunsti- ja käsitöökeskus Līvānis, Ludza Käsitöölise keskus Lāti vanimas linnas Ludzas, Daugavpilsis Savikunstiakeskus. Siia oodatakse külalislahkelt igaüht, kes soovib teada saada, vaadata ja ise erinevaid käsitöid proovida.

Rohkem infot Ludza Käsitöölise keskuse kohta – Ludza TIK-ist. Tel **+371 6570 7203**

Ludza Käsitöölise ja nende tööde pilt: Jānis Vidmants

Info väljapaneku „Käsitöölised Latgales“ kohta – Līvāni TIK-is. Tel **+371 6538 1856**

Pilt: Jānis Ozers

Daugavpilsis Savikunstiakeskuse kohta vaata rohkem infot Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**

Keraamikute tööde väljapaneku üldpilt: Vineta Ozere

Käsitööde kodukoht

Meestetööd

Meistri aura

Punutised

Naistetööd

Käsitööde kodukoht

Līvāni käsitöökeskus on loodud 2003. aastal – kohas, kus on asunud parun Lieveni 1533. aastal ehitatud Līvāni mõis. Siia on loodud keraamika-, klaasi- ja tekstiilkunstitöökoad, alates 2013. aasta 12. aprillist on avatud Līvāni klaasimuuseum. Vana mõisa aidas on väljapanek „Kā sitōōlised Latgales”, kus saab näha ka pikimat vööd Lātis – 94 m.

Meistri aura

Ludza käsitöölaine Sajmons Kipjuks on ainus meister Lātis, kes teeb peterne – līnanōōridest punutud viiskusid. Oma esimesed peternid punus ta teismelisena ja kandis neid talvel kooli minnes. Meister loob ka erinevaid vītpajudest punutisi, teeb puidutooteid ja seob saunavihtu.

Meestetööd

Ludza käsitöölaliste keskuse „pealik” ja peamine jutuvestja Ēriks Kondrāts punub korve, teeb ehteid ja tegeleb ka teiste meestetöödega. Ta tunneb hästi ka latgalite vanu sööke ja on huvitatud nende valmistamiskommete ajalooast. Käsitöölaliste keskuse külalistele pakub ta maitsvat tōōlises Latgale “kukrjas” (kōōgi) suures kallas keedetud suppi.

Punutised

Latgale punumismeistrite kōōte vahel saavad vāliselt lihtsad pajuvītsad igasugusteks erinevateks esemeteks. Sobivad nii argipāevaks kui ka dekoratiivse sisustuselemendina.

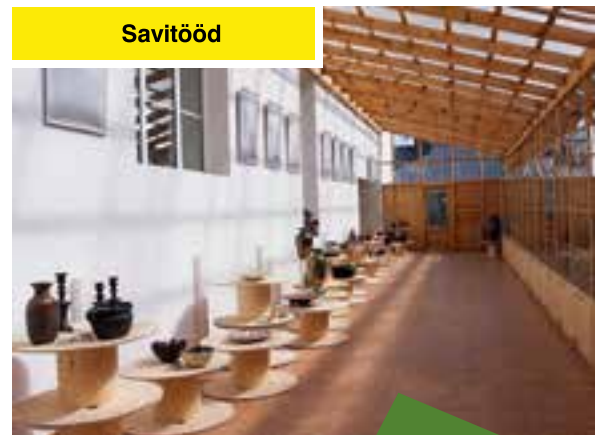
Naistetööd

Kōōige tōōkamad Latgale naiskōōsitōōlised õmblevad, koovad ja loovad imeilusaid asju. Autentset latgali rahvarietust ja linarietust, vārvilisi kudumeid, kootud paelu, vōōsid ja teisi asju vōib osta Ludza kōōsitōōlaliste keskustest.

Savitööd

Ikvienā Latgale ja selle keraamikakombed on ūksteisest lahutamatud. Igas kōōsitōōkeskuses ja igas kohas, kus mōni loov tegevus toimub, saab nāha ka keraamikat. Selle vana kōōsitōō- ja kunstiala auks on Daugavpīlis, kunagise trammidepoo asemele loodud Savikunstikeskus.

Savitööd

“Baltic Raku” ja õrnad savivibratsioonid Daugavpilsis

Karastatud keraamika on ebatavaline unikaalne tehnika rohkem kui 600 aasta pikkuse ajaloo. See oli kuni XIX saj alguseni Balti riikides, Valgevenes ja Venemaa eri piirkondades levinud. Selle unikaalsus seisneb erilises järelpõletamise tehnikas, kus keemiliste metallioksüüdidega rikastatud klaasitaolise glasuuri asemel on kasutatud rukkijuuretist. „Täiesti ökoloogiline tehnika, mida oli võimalik kasutada ainult seal, kus kasvas rukis ja inimesed musta rukkileiba söid,“ ütleb kunstnik-keraamik Ilona Šauša. Tänapäeval saab see tehnoloogia taas aktuaalseks ja Daugavpilsis Savikunstikeskus on ainus koht Baltimaades, kus on loodud sellise tehnoloogia järgi tehtud tööde väljapanek.

Sõna „raku“ on jaapani hieroglüüf, millega tähistatakse sarnast keraamikatehnikat. Jaapanis kasutatakse seda teetseremoonia nõude valmistamiseks ja sellel on umbes 400 aasta pikkune ajalugu. Oma raku meetod on ka ameeriklastel, kes avastasid selle umbes 50 aastat tagasi. Raku- keraamika põhimõtted on igalpool sarnased- kuumad, veel hõõguvad savinõud võetakse kiiresti ahjust välja ja jahutatakse vees või värskes õhu käes. Jaapanlased kasutavad selleks rohelist teed, ameeriklased kuivi lehti, baltlased rukkijahu juuretist. Savikunstikeskuses saab aromaatilist rohelist teed “Baltic Raku” tehnikas loodud tassist nautida ja seda endale osta.

Rohkem infot Daugavpilsis Savikunstikeskuse kohta Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**
Pilt: Jānis Ozers

Līga Čibīle

Ilona Šauša

Nelliya Dzalba

Ilona Šauša

Professionaalne kunstnik ja kultuuriprojektide juht, „Baltic Raku” seltsi juhataja. Ta osaleb röömuga keraamikaga erinevate kunstiprojektide, kaasa arvatud rahvusvaheliste multifunktsionaalsete kunstiprojektide realiseerimisel. Igaüht kutsutakse selles keskses olevat kunstihkkonda nautima. Siin sumisevad pottsepa ketad, kõlavad rahvamuusikariistad, kostavad rahvatantsusammud, mujal toimuvad veel loovüritused, nädalavahetustel tulevad siia aga pulmased. „Saate proovida oma käsi saviga töötamisel ja võib-olla õnnestub näha, kuidas tegutseb suurim põletusahi Latgales,” lubab Ilona ja palub turistide külastusi Savikunstikeskuses eelnevalt registreerida.

Līga Čibile

Argipäevil on ta Daugavpils linna peakunstniku asetäitja, vabal ajal kuulub Līga sūda dekoratiiv- ja tarbekunstile. „Töötan erinevate, ka ebatraditsiooniliste materjalidega – paberi, niitude, kaablitega. Tegelen keraamika transformeerimisega kaasagse kunsti installatsiooniobjektides,” ütleb kunstnik. Tema töid on kingitud Boriss Grebenštšikovile, Mark Rothko pojale Christopherile jt.

Nelliya Dzalba

Nelliya esindab uuema põlvkonna keraamikute suguvõsa. Lõpetanud Daugavpils Ülikooli muusika ja kunsti teaduskonna. Keraamikaga tegeleb Nelliya alates 2006. aastast ning savi on Nelliya arvates fantastiline materjal, mida saab erinevalt kasutada. „Mulle meeldib teha erinevaid piasjasu – helmeid, kõrvarõngaid, nuppe ja savilampe,” ütleb noor keraamik.

Mairita Folkmane

„Olen eksperimenteerija ja proovin erinevaid tehnikaid, materjale välja,” iseloomustab end Mairita. Tema Mulle on ideede muutmine materiaalseteks objektideks. Mairita on veendunud – kunst peab positiivset energiat kiirgama, siis on seda meeldiv vaadata. Hetkel nimetab ta oma materjaliks portselani, mida põnevateks kunstiteosteks muuta.

Mairita Folkmane

Elav Latgale savi

Latgale savi on sitke, läikiv ja puhas, pottsepa osavad sõrmed ei tunne puru ega kivi. Selline savi on kui Jumala and, see võtab meistri antud kuju, muutudes selleks, mida tuntakse Latgale keraamikana. Tegu on ühe osaga sadade aastate pikkusest iseloomulikest Lāti rahvuskultuuri kommetest. Latgale maakonnas elavad pottseppade suguvõsad, kus seda tööd on põlvest põlve pärandatud ja suguvõsa perekonnanimi on kui omapärane kaubamärk. Ise kaevavad savi, mudivad, ise kütavad oma ahju. Latgale pottseppade juures toimub kõik tõeliselt ja uue põletusahju avamine on igaühele suur sündmus. Paljud pottsepad kutsuvad sellest maagilisest hetkest osa saama, mil põletusahjust kõige ilusamad savitööd välja tõstetakse. Latgalid on külalislahked inimesed ja ega pottsepadki „enda küünalt vaka alla peida”. Ka teil on võimalus savipuudutust oma käel tunda ja istuda ketta juurde ja luua oma savi-imet, nagu seda teeb fotoreportaažil keraamik Valdis Pauliņš Krāslavas. Tema kutsub hea meelega huvilisi põletusahju avamisest osa saama. Arvestades pottsepa tööde spetsiifikaga, palutakse end meistrite juurde vähemalt nädal aega varem broneerida.

Rohkem infot keraamikute kohta Latgales:

Ēriks Kudlis – Ludza TIK-ist. Tel **+371 6570 7203**

Pilt: Jānis Vidmants

Valdis Pauliņš – Krāslava TIK-ist. Tel **+371 6562 2201**

Pilt: Jānis Ozers

Valentīns Petjko – Daugavpilsī maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**

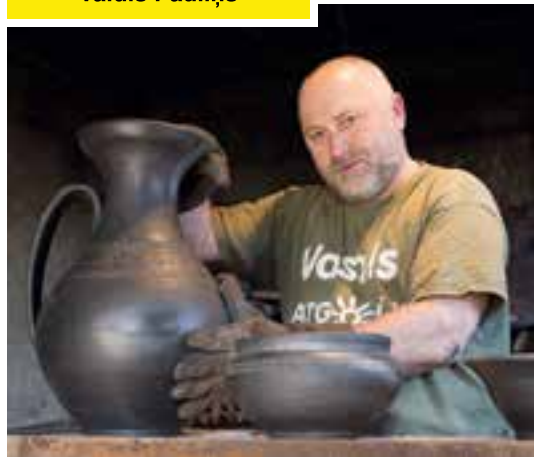
Pilt: Jānis Ozers

Evalds Vasilevskis – Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakonna TIK-ist. Tel **+371 6462 2222**

Pilt: Aleksandrs Lebedis

Valdis Pauliņš

Keraamika

Valdis Pauliņš

Keraamik Valdis Pauliņš on Latgales ainus, kes kasutab tänapäeval vana tehnoloogiat – keraamikatoodete „kerimist“ kasetohus.

Ēriks Kudlis

Ludza käsitööliste keskuse keraamikule Ēriks Kudlisele on südamelähedased traditsioonilised Latgalele iseloomulikud nõude vormid ja värvid.

Valentīns Petjko

Kunstnik looduse poolt antud savi- ja vormitunnetusega. Ta on loonud Latgale keraamikale pühendatud mälestuskivi, mis hetkel kaunistab Daugavpilsis jalakäijate tänavat.

Evalds Vasilevskis

Lāti Kultuurifondi grupi „Pūdnieku skūla“ asutaja. Oma töid põletab ta vanade meetodite järgi – kaevu-tüüpi põletusahjus suitsetamise tehnikas.

Valentīns Petjko

Ēriks Kudlis

Evalds Vasilevskis

GORS – esimene ja ainus akustiline kontserdisaal Lätis asub Rēzeknes

GORS-i loominguiline kontseptsioon – Latgale saatkond, keskus, milles üheskoos luuakse ja jutustatakse Latgale lugu. Projekti olemus – ühendada uusimaid meelelahutustööstuse ja arhitektuuristandardeid kultuurimaja funktsionaalsusega, andes võimaluse nautida maailmatasemel kontserte ja elanikel argipäeval kasutada teenuseid, mida on traditsiooniliselt osutanud kultuurimajad, Latgale külalistele aga avada piirkonna kultuuripärand kogu selle ilus.

Suurel pildil – GORSi peafassaad
Pilt: Jānis Ozers

GORS on esimene päris nullist ehitatud multifunktsionaalne kontserdisaal Lätis. Selle ehitamisega alustati 2011. aastal, avati aga 2013. aasta mais. Siin kohtuvad kultuuri- ja kunstiliigid, ajalugu ja väärtused. GORS on elukoht mitte ainult vanale ja väärtuslikule, mis on Latgales, vaid siin peegelduvad ka kõige tähtsamad trendid maailmas. See on koht, mis annab impulsit, inspireerib, teeb latgalid uhkeks ning huvitab teisi –küllastada, uurida, nautida siinloodut ja jutustada oma lugusid. Latgali keeles tähendab sõna „gors“ „vaimu“, mis algul on immateriaalne, aga selles keskses saab nähtavaks, materiaalseks ja kuuldavaks.

GORSi hoone, mille arhitektuuris on tunda skandinaavia mõju, moodustavad kolm korpust, mis omavahel kontrasteerivad erinevate fassaadihendustematerjalide ja värvi poolest. Siin on kaks akustilist kontserdisaali – Suur saal 1000 istekohaga ja väike saal 220 istekohaga. Mõlema saali projekt on välja töötatud akustikaarvutuste kaudu. Keskul asuvad koreograafiasaal, orkestri prooviruum, muusikasalvestiste pood, perekonnaseisusamet, restoran elu nautimiseks ja ruumid eksperimenteerimiseks, orkestri, kooride ja tantsukollektiivide proovideks.

1. Vaade koreograafiasaali –

siin kõlavad tantsusammud – rahvuslikud, kaasaegsed ja klassikalised.

2. Idafassaad –

Laialdaselt on kasutatud klaasist konstruktsioone, mis rõhutavad keskuse ühiskondlikku iseloomu ja annab veelgi rohkem valgust.

3. Avamiskontsert –

Jānis Ivanovsi muusikakeskkooli ja Latgale saatkonna GORSi ühendatud sümfooniaorkester valmistub avamiskontserdiks 2013. aasta 19. mail. Dirigendipuldi juures - Jānis Stafeckis.

Pilt: Aija Eriņa

4. Interjööri element –

kesktrapp, kus betoon vaheldub klaasist elementidega.

Rohkem infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakondade TIK-ist.
Tel +371 6462 2222

Elus ajalugu

Koht, kus sajandid kohtuvad, kus vanad kombes elavad koos kaaseaegse keskkonnaga, võimalusega nautida sürreaalseid tundeid, mida pakub naasmine minevikku – selline on Latgale. Paljud latgalid on sünnikoha maha jätnud ja maailma õnne otsima läinud. Ja isakodu ukseid jäävad tuultes avatuks. Need, kes jäävad, on südamest motiveeritud ja peavad lugu minevikupärandi vastu, koguvad mahajäetud antiikasju, loovad väljapanekuid ja pakuvad neid teistele vaadata. Paljudes taludes on moodustunud omapärased väljapanekud, mis erinevad traditsiooniliste muuseumide poolt pakutust, sest on tehtud südamest, ilma akadeemiliselt pealepandud „vagudeta“. Saa teada antiikasjade erakolleksioonidest, ümisesega kaasa latgali rahvalaule, proovige käsi vanade tööriistadega ja kuulake selliseid jutte nagu „vanasti oli siin“.

Erakolleksioonid ja väikesed muuseumid on Latgales tihtipeale avatud vabagraafiku alusel, sellepärast palume külastusi nii individuaalselt kui ka rühmades kolm päeva ette broneerida

Pilt: Bulterjers

Latgalite talu

“Vēršukalns”

“Saipetnieki”

Aja tunnistajad

Antiikaszjad

Latgalite talu

Kui soovite teada saada, kuidas inimesed Latgales XX saj alguses elasid, siis tuleb minna Andrupene talusse, kuhu on autentne Latgale talukompleks kuue hoonega ehitatud. Siin on eluhoone, ait, sepiroda, suitsusaun, rehi ja tall. Kõik nagu „vanasti” – tööriistad, olmeaszjad ja mööbel. Etnograafilist varjundit täiendab folkloorigrupi esitus ja lavastused konkreetsel teemal (pulm Latgales, improvisatsioon).

Aja tunnistaszjad

Mälestused nõuka-ajast tekitavad erinevaid emotsioone. Ühele on see tundmatu maailm, teisele nostalgilised noorusmälestused, veel kellegi kolmanda jaoks lihtsalt minevik. Andrupene tallu on loodud nurgake lähemast ja kaugemast ümbrusest kogutud nõukogudeaegsete esemetega.

Rohkem infot Dagda TIK. Tel +371 6568 1421

Kultuuriajaloo muuseum „Vēršukalns”

Muuseum on loodud vanas talus Susāji vallas. Siin on talupojatuba, kus saab vaadata vanade aegade majapidamistarbeid. Hoone kõrval on taastatud ait, kuhu on paigaldatud maakonna käsitöölise püsiväljapanek. Muuseumis korraldatakse regulaarselt erinevaid kultuuriüritusi.

Rohkem infot Viļaka maakonna TIK-ist. Tel +371 2921 3878

„Saipetnieki”

Latgale üks suurimaid antiikaszjade eramuuseumidest vanade tööriistade, sõiduriistade, majapidamisinventari ja tehnikakollektsiooniga. Kõik eksponaadid on peremehe enda hangitud, parandatud ja särama loodud.

Rohkem infot Rugāji maakonna TIK-ist. Tel +371 6454 6674

Pilt: Aleksandrs Lebedis

Kolmesugune „Cīrulīši”

Saimnieks piedāvā aplūkot trīs atšķirīgu objektu grupas. Peremees pakub vaadata kolme erinevate objektide gruppi. Esiteks on vana mootorrataste kollektsioon. Sõiduriistad on tehniliselt heas korras ja osalevad igal aastal Põhja-Latgale rallil. Teine grupp – varasemate aegade tööriistad ja majapidamistarbed. Kolmas grupp – eluhoone vana interjööri ja kõrtsi miniekspositsiooniga XX saj alguse pudelite ja etikettide kollektsiooniga.

Rohkem infot Viļaka maakonna TIK-ist. Tel +371 2921 3878

Kolmesugune „Cīrulīši”

Leiva kummardamine ja “Kulinaaripärand”

Leib ei ole vaid söök, see on rahva rikkus ja Jumala õnnistus. Kui Latgale talupoeg läks terasid külvama, pani ta kõige valgema särgi selga, võttis nurme ääres mütsi peast ja kummardas tänulikult Jumalale ja loodusele. Sügisel külvatud rukkiteras leidub suur jõud – väikese rohelise võrsena elab see üle Latgale kange talve ja järgmisel suvel haljendab siin viljapõld täis kuldseid päid. Latgale perenaine küpsetab leiba põlvest - põlve päritud retseptide järgi, tainast sõtkutakse kätega, päitse pannakse vahtralehtedele ja ehtsa leivaahju sisse. Selline päts on täis jõudu ja häid mõtteid. Mitmetes turismiobjektides võib maitsta nii värskest küpsetatud leiba kui ka minna põnevale Latgale „kulinaaripärandi“ seiklusele. Maitsku hästi!

Taustal – Andrupene talus küpsetatud teraleib – lõpmata maitsev, rammus ja ilus.

Pilt: Bulterjers

Maiustuste riik

Viinamäeteod

Kopra jõud

Suitsukala

Leivamajake

Leivamuuseum

Maiustuste riik

Maiustuste majakeses „Dzīles” tegutseb kuulus leiva ja erinevate maiustuste küpsetaja Aina Barsukova. Nii perekonnad kui ka turismigrupid saavad küpsetustöökodade külastuse broneerida. Näiteks õpite 2 tunni jooksul pitsaküpsetamisoskust ja valmistate võib-olla esimese tordi oma elus. Broneerida 3 - 4 päeva varem.

Rohkem infot Kārsava TIK-ist: Tel +371 2932 7265

Viinamäetead

Eksida ei saa – perfektsed märgistused viivad teid viinamäetigude kasvandusse „Ošu mājās” Preiļi külje all. Ekskursioon ja degusteerimine, mälestuseks saate endale suveniire viinamäetigude teemaatilikal hankida. Rohkem infot Preiļi

TIK-ist. Tel +371 6532 2041

Kopra jõud

Bebrene koprad on au sees. Peale ulatuslikku infot kobraсте elu kohta on võimalik eri viisidel valmistatud koprailha degusteerida. Eriline delikatess on ajaloolises mustas köögis suitsutatud koprasaba. Kobraсте näämetete on kuldaväärt – imevahend paljude haiguste vastu.

Rohkem info Dviete ūrguru infokeskusest. Tel +371 2610 9353

Suitsukala

Lubānas'e jāv on kalu tāis ja kohalike kalurite juures suitsutatud värsked kalad on nii maitsvad, et viivad keele alla. Nii kalasupp, mida „Zvejnieki” talus suures malmikatlas elava lõkke peal keedetakse. Piisab 50 sööjale.

Rohkem infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakonna TIK-st. Tel +371 6462 2222

Leivamuuseum

Aglona leivamuuseum on ainus Baltimaades. Selle perenaine Vija Kudiņa tutvustab leiva valmistamist terast kuni valmis pätsini. Vija teadmised leiva kohta on muljetavaldavad. Muuseumisse on kogutud sadu asju, mis on seotud terade ümbertöötlemise ja leivaküpsetamisega. Pakutakse kulinaariapärandi programmis sööke latgalite stiilis.

Rohkem infot Aglonas ETK-st. Tel +371 6532 2100

Leivamajake

„Mežinieku mājās” Leivamajakese vanas ahjus saate perenaise järelevalvel küpsetada oma rukilkeivapātsi. Uhel küpsetuskorral küpseb 8 pātsi, mida saab kaasa võtta või koha peal nautida. Maitse ka 14 tüüpi kodujuustu ja kodus pruulitud õlut. Leiva küpsetamiseks palume aega broneerida vähemalt nädal aega ette.

Mesi, marjad, taimsed teed, õlu ja koduvein

Latgale looduskeskkond sobib suurepäraselt ökoloogiliseks majapidamiseks. Rikkalikult õitsevad niidud mesilastele ja ravimtaimede kogujatele, suured niidud marjapõõsastega, sood jõhvikate kasvatamiseks ja väljad omapruulitud odraõlu jaoks. Eriti puutumatu ja puhas on loodus Latgale piirialal, põllumajanduse moderniseerimise karme puudutusi ei ole siin tunda. See on lubanud mesindusel areneeda ja nii nagu Šveitsi alpiidele on lahutamatuks lehmad, nii on Lätii piirialade niitude maastikku täiendamas mesitarud. Vaid ühe ökotalu, Kramiņi niitudel koguvad mett rohkem kui 100 mesilaskolooniat. Siin pakuvad peremehed võimalust minna magusale reisile mööda mee- ja mesilasriiki. Kui soovite maitsta värskest korjatud jõhvikaid, tuleb külastada talu Paipalas. Siinses korrastatud soos on viis erinevat Kanada jõhvikaliiki endale kodu leidnud. Kotleri veinikülas kutsub veinitootja Irēna Koleda maitstva koduveini, mis on tehtud vanade retseptide järgi isekasvatatud mustsõstrast, valgetest ja punastest sõstardest. Kodujuustu tuleb hankida Upenīte taluperenaise käest – see saab olema suurepärase külakost.

Taustal – mesi talumajapidamisest Paipalas

Pilt: Butlerjers

Jõhvikaniidud

Mesilasriik

Vaarikate saladus

Mustsõstarde annid

Kodujuust

Head isu!

Jõhvikaniidud

Hoolikalt hooldatud ja kastetud jõhvikad valmivad sügisel ja näidates päikese käes enda ümaraid külgi, kutsuvad enda juurde iga marjulist. Paipalasi peremees lubab – marjadest puudu ei jää.

Rohkem infot Baltinava turismikorraldaja Tel **+371 2936 4993**

Mesilasriik

Kramiņi talus pakutakse vaatamiseks mesilat, degusteerimiseks ja hankimiseks meetoteid, vahaküünalde valamist ja isefilmitud videot mesilaste elust. Eelnevalt külastusaega broneerides saab perenaise käest meekooki küsida.

Rohkem infot Kārsava TIP-ist. Tel **+371 2932 7265**

Pilt: Rolands Zelčs

Mustsõstarde annid

Mustsõstar on tõeline C-vitamiini „pall“, sellel on palju raviomadusi. Upenīte talus pakutakse mustsõstramoosi, mustsõstraid vahukoorega, mustsõstrateed, morssi ja veini. Maitsev, tervislik ja värskendav.

Kodujuust

Upenīte perenaise valmistatud lehmapiimast kodujuust on rammus ja väga maitsev. Isegi kõige peenemad linnagurmaanid hindavad selle suurepärase kvaliteeti.

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel **+371 6532 2100**

Pilt: Vineta Ozere

Vaarikate saladus

Veinitootja Irēna Koleda uhkus – vaarikavein on saanud eriliselt armastatuks. Marjadest tehakse marmelaadi ja teisi magustoite. Ilma säilitusainete ja teiste kunstlike parandajateta.

Rohkem infot Preiļi TIK-ist. Tel **+371 6532 2041**

Nii tehakse õlut

Dainis Rakstiņš on õllepruulimiskuse pärinud oma isa käest. Latgali õlu tehakse odrast ja humalast, valmistamisprotsess koosneb mitmest etapist. Kui soovite neist mõnes osaleda, tuleb vähemalt kuu aega ette broneerida.

Rohkem infot Balvi TIK-ist. Tel **+371 6452 2597**

Tervisetee

Kurmiši talu pakub 35 tüüpi teed ja niitudel tunnevad end koos Läti taimedega hästi taimed Põhja-Ameerikast, Tiibetist, Altai mägedest, Türgist jt. Saate palju väärtuslikku infot ja taimeteesid nautida.

Rohkem infot Krāslava TIK-ist. Tel **+371 6562 2201**

Foto: Ivars Geiba

Nii tehakse õlut

Tervisetee

Latgale – Sauna suurmaa

Latgale inimesed käisid saunas nagu kirikus, sest koos keha puhastamisega taastus ka vaim. Latgales austatakse musta ehk suitsusauna, kus ahi tehakse kivikuujast, mille all põletakse puid. Saunal ei ole korstent ja suits väljub akna ja ukse kaudu, suitsetades seinu ja lage. Teine saunatüüp on mustvalge, mis töötab sarnaselt, ainult suits ei pääse ruumi, see lastakse korstnasse. Valges saunas köetakse puiduahju, mis hoiab saunakivisid kuumana. Kuigi käesolevas reisisuhtes pakume ülevaadet ainult 7 saunast, on reaalselt saun iga latgali kodus ja külalistemajas, ja Latgales käiakse saunas kord nädalas.

Mežinieku mäjās külalistemajas on 2 sauna ja Läti Saunakooli Latgale esindus, kus saab saunamehe ametit professionaalsel tasemel õppida. Jānis Mežinieks, peremees ise on kuulunud saunamees. Tema oskab vaid „palja silmaga vaadates“ öelda, millist protseduuri konkreetsel hetkel inimesel vaja on ja kes jõuab Jānise kätte, seda viheldakse 24 erineva taimelihaga. Saunanaine ja taimetark Kristīne Šišlova „Turgi sauna külāst“ oskab vanu ja veidi maagilisi saunariituaale. Kristīne kutsub oma külalisi koos ravimtaimi korjama. Ta muudab Teie korjatu tervislikuks teeks ja saadab valmispakikese teile koju. Zemeņu krastiņi saunas ootab teid aga maasikariituaal, Jāņi saunas puhastate oma energeetikat, Čiekuri saunas aga saate savipotikestega massaaži. Saunariituaalide täielikuks nautimiseks on soovitatav aeg eelnevalt kuni 6-liikmelistele gruppidele ette broneerida.

Taustal – Jāņi sauna roostikuga ümbritsetud pure

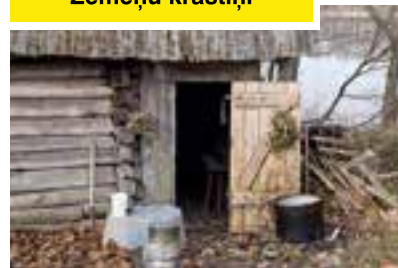
Pilt: Jānis Ozers

Kristīne ja pākāpikud

“Zemeņu krastiņi”

“Mežinieku mājas”

Kristīne ja pākapiķud

Tūrgi saunakūla saunanaīne Kristīne oskab pākapiķukudega rāāķīda. „Latgalīte pākapiķud eī ole mīngīsugused Norra trollīd. Meīe pākapiķud on heasūdāmīlķud, ķuī agā neīd vīhaseks ajāda, sīs nād vōīvad ķātte maksta nāgu vāīķesed lāpsed, nād vōīvad mīdāģī ja peīdāvad āra. Pākapiķukudele maitsevad maīustused, raamatud ja hea veīn,” ĵutustāb Kristīne.

Rohķem īnfot Līvānī TIK-īst. Tel **+371 6538 1856**

“Mežinieku mājas”

Saunārītuāalī osaks on ķorralīķ leotāmīne ķūmņekohālīsēs puītūnņīs, mīlle vētte on līsātud ravītāmī. Pārast saunā allūvad lōdvestunūd īlhased ķōģīe pāremīnī massāāģīle, nāķ agā lōodusāndīdeģā īluhōoduskūurīle, nāīteks ķehā rullīmīsēks puulehtēdes, īlīlemātīs vōī mānņīokastes. Saunā saāvād broneērīdā ķunī 40-īlķmēlīsēd rūhmad, sest Mežīnīeku māģas talus teģutseb ķoos Jānīsēģā mītu saunālīsēģā meesķondā.

“Zemeņķu krastīņī”

Teīle tūleb vāstu Māsāķakunīģānģānā īse ja ķutsub saunāsēķlūst nāutīmā. Omāpārāne talu ērīnevāte SPA-ķrōseduūrīdeģā, ķus tōīmeāīnetēks on lōodusānņīd –ērīnevātel vīsīdeģā māsāķad, ķābīd, vāģe sāvī kohālīķust jārvest ĵt. „Tōītkē nāķķā, tāsātāte īmmūnsūse ja vārsķendāte hīnģe,” lūbāb saunā pērenāīne.

Rohķem īnfot Aglōnā ETK-st. Tel **+371 6532 2100**

“Jāņī”

Saunāmees Jānīs on īģāpāvēāvelus ķoōrīdīrīģent, saunā on agā tēģā sūdāmes. Saunāmees on ōppīnūd āķurvedāt, mīdā tā Latģale saunāteādmīstēģā ūhēndāb.

Rohķem īnfot Rēzēķne līnnā, Rēzēķne ja Vīļānī māakōndāde TIK-īst. Tel **+371 6462 2222**

“Upēnīte”

Trādītsīōnīlīne Latģale “mūst saunā”.

Rohķem īnfot Aglōnā ETK-st. Tel **+371 6532 2100**

“Čīekūrī”

„Saunās ēlab hāģdģās ja saunā sīsēnēdes tūleb tēdā tērvītādā,” ōpētāvad ōmānīķud. Saunāomānīķud on vānāde bālī mārķīde ēnerģeetīlīsē sūstēēmī ķrādīķud. Nēndēģā mārķīdeģā on māāģīlīne ĵōūd.

Rohķem īnfot Rēzēķne līnnā, Rēzēķne ja Vīļānī māakōndāde TIK-īst. Tel **+371 6462 2222**

“Āķmēņī”

Saunā ja pūhķemāģā ķoos āķtīvse pūhķuse ja ōķōturīsmī vōīmāģustēģā. Teīe ķāsūtuses on māāģīlīne ūmbrus, ĵōģf, spōrdmāģūģvāģģāķ, talvel agā sāab mīnnā ūmber jārve sūusāmātkāle.

Rohķem īnfot Cīblā turīsmīķorraldāģā Tel **+371 2831 7569**

“Jāņī”

“Upēnīte”

“Čīekūrī”

“Āķmēņī”

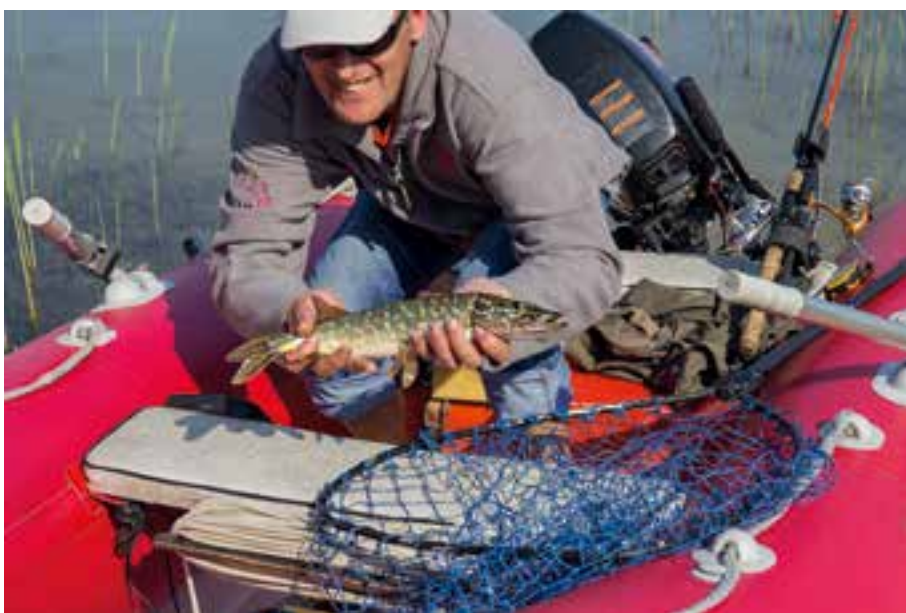
Kalapüüdjate paradisiis

Latgales nagu ka teistes Lāti maakondades soovitatakse kalapüüdjatele: „Kivi kotti!“ Saagi suuruse üle küll kurta ei saa. Paljud Latgale järved ja läbivoolav Daugava on erinevaid kalaliike täis. Milliseid keegi tahab. Haugid, kohad, karpkalad, linaskid, ahvenad, särjed, latikad ja teised. Daugava sügavikku Latgale poolel armastavad sägad, lõhed, ja metsvimbad. Kui õnnestub, saab veest püüda tõelisi hiigelkalu. Tõsi küll, selleks et kalu püüda, tuleb järgida reegleid. Õngitseda ja paadiga järvele minna saab ainult alates 1. maist, keelatud on kala püüda võrkudega. Latgales on järvi, kus kalapüüdmiseks on vaja endale litsentsi hankida. Selline on Rāzna järv Rēzekne lähedal ja Krāslava maakonnas Dagda, Indra ja Sivera järved. Pealegi ei tohi Rāzna järvele minna elektrimootoriga paadid. Püütud saak ei tohi ületada 5 haugi, 5 koha ja 5 kg ahvenaid.

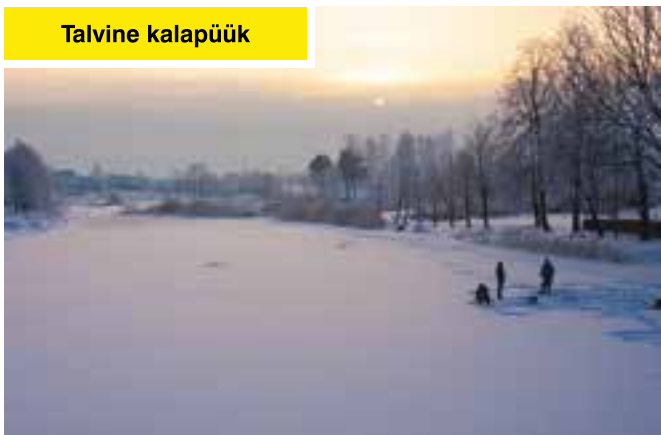
Talvel võivad kinnikülmunud järved jääaluse kalapüügi entusiastele. Latgale on tõeline kalapüüdjate paradisiis – ilus loodus, vaikus ja veidi metsik puutumatu maastik. Veeprintsmed mööda paadi äärt, kerge tuul ja lõputu rahu. Siin kaob aeg ja igapäevane kiirus, oled ainult sina ja loodus.

Rohkem infot kalapüügi võimaluste kohta Daugavpilsis maakonnas – Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**.

Suurtel piltidel – kalapüük Stropi järvel Daugavpilsis lähedal.
Pilt: Jānis Ozers

Talvine kalapüük

Lubāni āāres

Suur püük

Talvine kalapüük

Talved on Latgales külmad ja järved on kaetud paksu jääkihiga. Talviseid kalureid külm ei ehmata, olles hästi varustatud, on nad valmis tundide kaupa jää peal soovitud saagi püüdmiseks istuma. Igal aastal tulevad siia talvised kalurid isegi teisest Läti äärest. Räägitakse, et Latgales püütud kalad olla maitsvamad.

Lubāni ääres

Üks kalurite lemmikjärvedest on lai Lubān. Järvevetes elab umbes 20 kalaliiki ja mitte keegi ei lahku tühjade kätega ei rannal ega paadil kalu püüdes. Lubānsi kallastel elavad kalurid suitsutavad vanade kommete järgi kalu ise ja pakuvad nende nautimist kohapeal või ostmist kaasavõtmiseks. Huvitav on vaadata ka kalade suitsutamishooneid.

Rohkem infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakonna TIK-ist. Tel **+371 6462 2222**

Kalapüük Nirza järvel

Üks ilusaimatest Ludza ümbruskonna järvedest. Siia tulevad kalurid, kes soovivad nautida puutumatu loodust ja päikesetõusu, kui järvepind veel udulooris lamab ja ainus heli on vaikne lainepladin mööda paadiäär. Järvevetes elavad ahvenad, säinad, kogred, haugid, linaskid, latikad, nurud, särjed, räabised ja roosärjed. Hea püük on garanteeritud.

Pilt: Māris Bozovičs

“Ozero”

Ludza maakonnas Šķaune järve kaldal asub Ozero talu. Siia tulevad need, kes soovivad püüda järve hambulisi võimukandjaid, hauge. Selles järves on neid palju ja populatsiooni paljundamise eest hoolditakse Ozero peremees ise. Järve lastakse regulaarselt noorkalu. Kalurid on aga siin uhkustanud isegi 5kg raskuste haugidega.

Rohkem infot Ludza TIK-ist. Tel **+371 6570 7203**

Pilt: Aleksandrs Lebedis

“Ezerzeme”

Nirza järve ääres ootab teid puhkemaja Ezerzemes. Siia on eriti oodatud kalurid kogu perega. Kuni mehed püügi eest hoolditavad, saavad teised pereliikmed maalist keskkonda, liivast järveranda, aktiivseid puhkusevõimalusi nautida ja õhtul kõik koos sauna minna. Koos erinevate mageveekaladega elavad Nirza järves ka vähid. Kas olete proovinud, kuidas nad maitsevad? Keedetuna katlas lõkke peal järve ääres, veel kuumad ja punased. Enne seda tuleb neid küll ka püüda, mida tehakse hämariku saabudes.

Rohkem infot Ludza TIK-ist. Tel **+371 6570 7203**

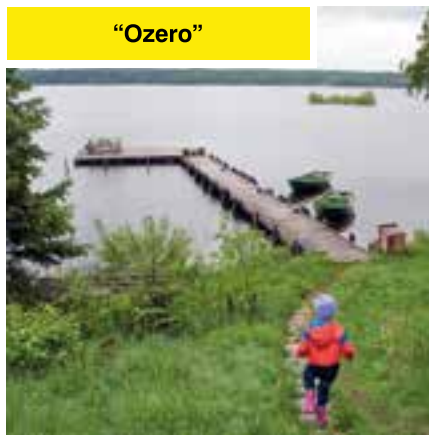
Pilt: Aleksandrs Lebedis

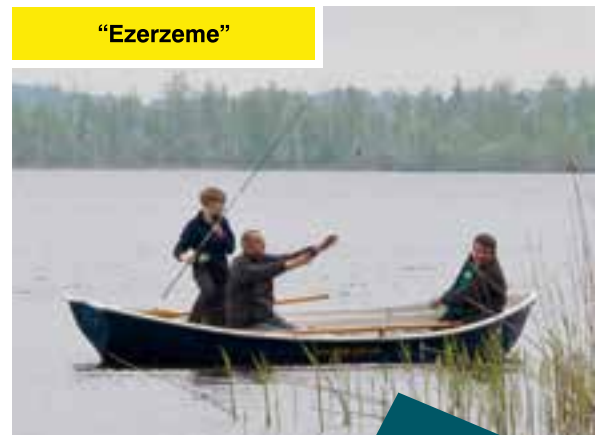
Kalapüük Nirza järvel

“Ozero”

“Ezerzeme”

Aktiivne puhkus vee peal

Latgale jõed ja veed kutsuvad erinevaid aktiivse puhkuse võimalusi vee peal nautima. Rahulik paadisõit perekonna või sõprade seltsis, rõõmustudes ilusatest loodusvaadetest. Ekstreemsem paadisõit mööda veidi metsikumaid veeteid, mida mitte keegi pole turistide vajadusteks ette valmistanud. Veesuuskadega järveavarustel tormamine, parvesõit mööda Daugava jõge ja piknik selle peal. Vajaliku inventari, marsruudi väljatöötamise ja teistlaadi abi osas ei pea muretsema. Paadirendid *Mučas* ja *Ezersētas* pakuvad teile mugavaid ja ohutuid paate, teid ootab ka *Baški* professionaalne veesportibaas, *Beibuks-i* juures nautite vanade parvetajate rolli. Selline suvi Latgales jääb meelde väga kauaks.

Kuulsasse veesuusatamisbaasi *Baški* oodatakse maist kuni oktoobrini igaüht, kes soovib veesuusatamist professionaalse treeneri silma all õppida. Sõit järves veesuuskadega on fantastiline!

Rohkem infot sportlike ajaveetmisvõimaluste kohta – Aglona ETK-st. Tel **+371 6532 2100** ja Daugavpilsis maakonnas TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**.

Taustal – veesuusatamine Baški-s
Pilt: Jānis Ozers

“Baški”

“Mučas”

Mučas pakub rendiks täisvarustust kõikidele, kes soovivad paadiga sõita. Kahekohalised turistiklassi süstad, aerud, ujumisvestid ja veekindlad kotid on meie varustuse põhikomplekt, mida täiendab marsruudi väljatöötamine, giiditeenused, viimine stardikohale ja ootamine lõpp-punktis jt.

Rohkem infot Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**

Pilt: Veronika Lokotko

“Beibuks”

Unustamatuks seikluseks on sõitmine mööda jõge nii, nagu vanasti tehti seda puust parvega ja Daugava käänakute puutumatu, imeilusa maastiku vaatlemine. Parvel on lauad, pingid, vari, grill ja kõik, mis on ohutuks sõiduks vajalik. Justkui pidu vee peal.

Rohkem infot Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**

Pilt: Makars Kirikovs

“Ezersētas”

Aglona poolel, Užuņa järve ääres ootab puhkemaja *Ezersētas*. Puhkevõimalused siin on kõige suuremad – alates mõnulemisest supelrannas kuni mitmepäevase paadisõiduni. Peremees aitab reisimiseks luua marsruudi mööda mitmete vooluveekogudega omavaheliselt ühendatud järvesid.

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel **+371 6532 2100**

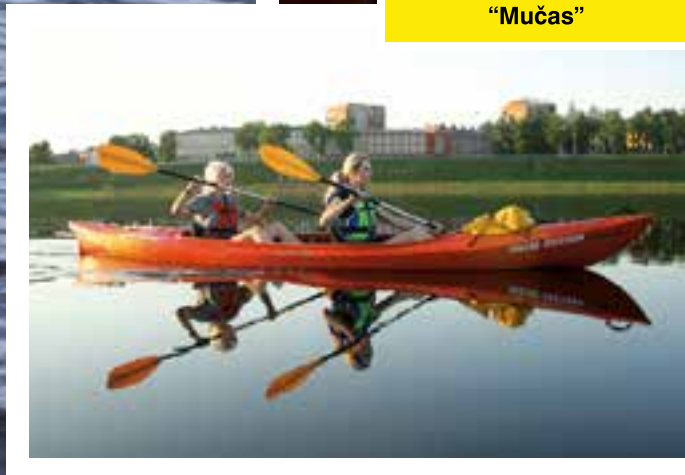
Pilt: Ainārs Streļčs

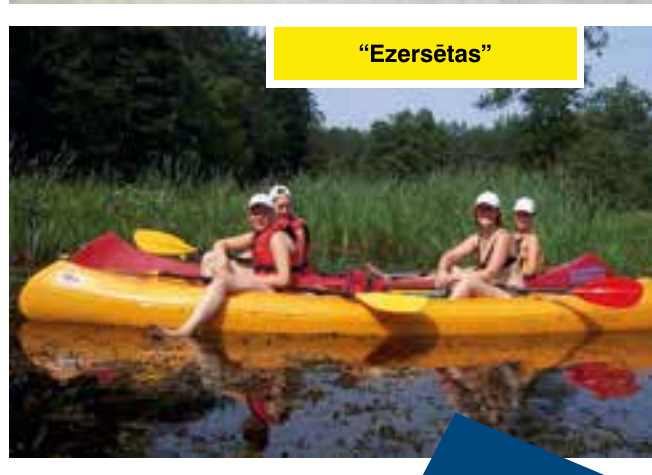
“Mučas”

“Beibuks”

“Ezersētas”

Jalgrattamarsruudid Latgales

Reisige mööda Latgalet jalgrattaga! Jalgrattaturistidele pakutakse marsruudikaarte ja jalgrattarenti. Minge üheks või mitmeks päevaks sõitma, ööbimiskohaks valige mõni külalislahke puhke- või külalistemaja. Pakkumisel on jalgrattamarsruudid erinevatele maitsetele, vanusele ja füüsilisele vormile. Marsruutide kogupikkus – rohkem kui 700 km.

Pilt: Jānis Vidmants

1. Kauged maakonnad (~ 115 km)

Reis mööda kaugemaid Latgale maakondi. Puutumatu keskkond, võimalus uurida etnograafilisi kombeid, piiriala lähedus, uus asfaltkate ja hõre liiklus.

2. Suur Lubāns (49,8 km)

Pikem sõit, mida tasub liita lindude vaatlemisega. Võimalus maitsta värskelt suitsutatud kalu. Osa marsruudist kulgeb mööda Lubānsi mitme lüüsigi tammidesüsteemi.

3. Tarkade meelte häll (26,8 km)

Tutvuge Latgale keraamikute tööga ja külastage Rogovkat, kus on sündinud kuulsad läti poliitikud ja haridustöötajad. Tee peale jäävad iluaiad ja sepatöökoda.

4. Adamova maastiku käänakud (~16,5 km)

Nautige Adamova järve maalilist ümbrust ja ujuge selges järvevees. Tee kulgeb mööda silmapaistva reljeefiga maa-ala.

5. Väike Ludza järv (~ 6 km)

Ludza on vanim Läti linn (asutatud 1177. a) ja reisil saab tutvuda ajaloolise puithoonestusega ja viie järvega, mis linna ümbritsevad.

6. Ajaloo keel (~ 25,7 km)

Reis mööda Latgale kultuuriajalugu – erilise kujuga Springi linnus, Ozolmuiža katoliku kirik, kuulsa kultuuritöötaja Francis Trasūnsi muuseum „Kolnšātas”.

7. Latgale tipp (~ 30 km)

Mööda Latgaleet iseloomustavat maastikku viib tee kõrguselt kolmandale tipule Lātis – Suure Pärna mäkke (Lielais Liepu kalns). Tee peale jääb ka muistne Mākonkalnsi mägi ja järsk Dzerkaju mägi.

8. Pilvemäe kivide legendid (~ 16 km)

Teid ootab kohtumine muistsete kultuskividega. Āžmugura (Kitseselj), Platais akmens (Lai kivi), Velna pēda (Kuradi jalalaba), Zirga pēda (Hobuse jalalaba) ja Rukmaņi põllukivi. Soovitatav tellida ka giiditeenus.

9. Jõesuudme kaar (~ 25 km)

Marsruut maastikukontrastide armastajatele. Līvāni mahajāetud tōstuslik teritorium ja tōrvasoo aktiivse tootmisega, tee mōōda metsa ja puhkus lesalnīeki jārve rannal.

10. Ūmber Rušoni (~ 54 km)

Marsruudi sees on mitu teist ūmbruskonna jārve ja kultuurajaloolist objektu – ajaloolised linnused, vanad mōōsad ja kirikud. Rušoni jārve kallastele on loodud puhkekohad.

11. Ežezersi saladused (36 km)

Jalgrattaturiste ootavad looklevad kūlavaheteed, kultuurajaloolised mālēstēd ja nōukogudeaegne pārand. Vanad tammekasvandikud ja saarterikka Ežezeri rannal ja mūstiline Dagda linnus.

12. Ekstreemkaar (120 km)

Jalgrattamarsruut mitmeks pāevaks. Rikkalik vaatlusobjektide valik – kirikud, nende hulgas Aglona basiilika, mōōsad, Lāti vanim vesiveski, linnused ja loodusrajad.

13. Suur Perekaar (20 km)

Mōnus marsruut Aglona ūmbruses. Kūlastage Aglona basiilikat, nautige sōōmu ravivat Aglona pūha allika vett, imetlege Ruskulji suurkivi ja tutvuge Ciriši hūdroelektrijaamaga.

14. Ūmber Sivera jārve (~ 63 km)

Silmi ja sūdant rōōmustab maalline keskkond ja puutumatu loodus. Marsruut sisaldab ka Lāti sūgavaimat jārve Drīdzat, Brāslava linnust ja mitu tūpulist latgali kūla.

15. Looduspark "Dvietes paliene" (50 km)

Dviete ūmbrus vōib erinevate maastikuga ūllatada – ūmbrīsevast ūleujutusest, kuni mārgalade kūvade niitudeni. Kevadelti vōi sūgīseti saab sōīdu ūhendada linnuvaatlemisega.

16. Daugava kāānakud (~ 35 km)

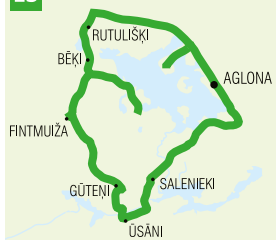
Ūks ilusaimatest kohtadest Lātis ainulaadne Daugava ūrgoru maastikuga. Mitmekesine loodus, laia ajalooliste objektide valikuga ja palju pozitīvseid emotsioone.

17. Krāslava mānņimets (10 km)

Jalgrattateē viib lābi majesteetliku mānņimetsa. Vōimalus sūdamest nautida ja tālēl rīnnal vārskēt, puhast ūhku hingata. Marsruudi keskel on puhkekoht sisustatud kiigega.

Pilt: Jānis Vidmants

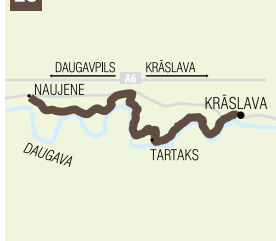
13 Lielais ģimenes loks

14 Apkārt Sivers ezeram

16 Daugavas loki

15 Dvietes paliena

17 Krāslavas priežu sils

Ratsamatkad loodusradadel ja spordivõistlused

Täielikult unustada urbaniseeritud linnakeskkond ja olla harmoonias loodusega – selline on hobuste talu Klajumi perenaise Ilze Stabulniece moto. Ta arendab „rohelist” – keskkonnasõbralikku turismi ja hobused on selle lahutamatu osa. „Klajumi” talu võib varjupaigana kiiruse või probleemide eest põgeneda. Ka need, kes hobuse seljas pole kunagi isunud. Ilze julgustab: „Hobune tunneb inimest ja olen veendunud kui vaimne elusolend see loom tegelikult on.” Siin pakutakse 7 erinevat ratsamarsruuti mööda ilusaid „Daugavas loki” looduspargi radasid ja selle läheduses olevat ümbrust. Võib minna ka 2 - 7 päevastele matkadele hobuse seljas. „Kes ei soovi ratsutada, saab minna vankris. Pakume ka ratsutamisteraapiat ja lõõgastumist,” kutsub perenaine. Ratsumine on võimalik ka „Untumi” hobusefamis – Rēzekne lähedal.

Rohkem infot ratsamatkade kohta looduspargis „Daugavas loki” – Krāslava TIK-ist.
Tel **+371 6562 2201**

Suure pildi peal – hobuste talu „Untumi” hobuste tütar Sallija
Pilt: Jānis Ozers

Hobuste talu "Klajumi"

Hobuste talu „Klajumi” sarmikas perenaine Ilze Stabulniece kutsub kõiki looduse armastajaid nii suvel kui ka talvel nautima loodusparki "Daugava käänakud" maastikku, istudes hobuse seljas või lihtsalt jalutades mööda loodusradu ja tundes rõõmu sellest õhkkonnast, mida pakub hobuste juuresolek selles imeilusa loodusega kohas.

Rohkem infot Krāslava TIK-ist. Tel. **+371 6562 2201**

Hobuste talu "Untumi"

Hobuste talu „Untumi” külalislahke perenaine Ligita Harčevska ootab igaüht, kes soovib lähemalt tutvuda hobuse ja inimese suhtlusmaailmaga. Pakkumisel – ratsamatkad, hobusesadulates ja hobusevankris sõidutamine, koolitused professionaalse ratsaspordiinstruktori juures. „Ise oleme ratsaspordimeistrid ja same taagada kvaliteetset trennitehnikat. On võimalus saada ka ratsutamisteraapiat,” jutustab Ligita. „Untumi” talul on ka midagi erilist pakkuda. „Siin saab eriliste optiliste seadmetega toonekurge vaadelda. Väga huvitav,” ütleb Ligita.

Rohkem infot Rēzekne linna, Rēzekne ja Viļāni maakonna TIK-ist. Tel. **+371 6462 2222**

Pilt: Aleksandrs Lebedis

Čadi talu

Dagda maakonna Čadi talu on kutsutud need, keda huvitab ratsasport ja traavivõistlus. Teid ootab Nikolajs Gailejevs – üks kogenumaid selle ala professionaale Lätis, põnev jutustaja. „Hobusekasvatamisega tegelen juba aastast 1968. Korraldame siinsamas traavivõistluseid ja sel eesmärgil on loodud 800 m pikkune vastav sertifitseeritud rada. Sõidutamist siin ei ole, seda saab teha ainult professionaalselt koolitatud inimene. Aga saate nautida põnevat võistlõhkkonda ja teada palju uut,” lubab Nikolai.

Rohkem infot Dagda TIK-ist. Tel. **+371 6568 1421**

Hobuste talu Kapulejas

Tilža valla hobuste talu Kapulejas'e omanikud Larisa Ja Andrejs Klitončiki tegelevad hobuste kasvatamisega, on spetsialiseerunud vankrisõidule ja korraldavad hoburakendite võistlusi. „Meie juures võib hobusevankriga sõitma minna – isegi tõlla ja spordirakendiga, talvel saaniga. Lastele meeldib ponidega sõita, see annab rõõmu ka täiskasvanutele,” jutustab Larisa naeratades. Andrejs kutsub aga külastama Kapulejas'e talu toimuvaid hobusevankrite võistlusi – Latgale meistrivõistluseid ja Lāti Ratsalidu karikavõistlusi rakendisõidus, mis aina populaarsemaks muutub.

Rohkem infot Balvi TIK-ist. Tel. **+371 6452 2597**

“Čadi”

“Kapulejas”

Zoopark

See ei ole traditsiooniline zoopark, kuhu külastajad loomi vaatama tulevad. Bioloogia- ja psühholoogiateaduse doktor Mihails Pupinšis loodud minizool Daugavpilsis on teistsugune kontseptsioon. „Tahtsime, et inimesed tunneks aina rohkem seotust loodusega. Meie juures ei ole reste, kasutame rohkem klaasi ja võimalusel oleme piirdeid vähendanud, et loomad ei tunneks end kui vanglas. Mõningaid loomi saab ka puudutada. Veel mõni eripära – ekspositsioon meenutab džunglikeskkonda, on loomi, keda on raske märgata, neid peab oskama tähele panna. Võib-olla tuleb vaadata, kes elab juure all või mõnes praos. Mõnel õnnestub seda näha, mõnel aga mitte,“ iseloomustab Mihails zooparki.

Kokku on siin umbes 300 looma, esindatud umbes 85 liiki, arvestamata selliseid väikesi elusolendeid nagu putukad, vähilaadsed, kalad ja teised. Mitte ükski loom ei ole kinni püütud elusloodusest ja oma soovi vastaselt vangistusse sattunud. Zoopargis elavad linnukesed, väikesed troopilised ahvid, deegud, kameeleonid ja teised elusolendid, erinevad roomavad putukad. Suures akvaariumis mõnuleb klaasi taga krokodill, jooksevad sisalikud, hüppavad konnad ja roomavad ussid. „Meie juurde saavad pered tulla kasvõi kohe, suurematel inimrühmadel palume aga eelnevalt aeg kokku leppida. Eelnevalt broneerides tutvustage oma elukutset ja huvisid, et saaksime pakkuda just teile mõeldud temaatilist ekskursiooni,“ kutsub Mihails.

1

2

3

4

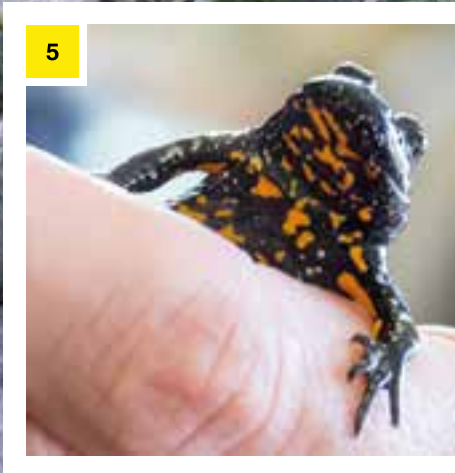

Mihails on Lätis tuntud väljasurevate sookilpkonnade liigi taastajana. 1985. aastal jõudis tema kätte esimene sookilpkonn. Pärast sügavuti uurimist ja paljundamist, lastakse pea 30 aastat hiljem, 2014. aasta septembris esimesed sookilpkonnad loodusesse. Mihails tegutseb aktiivselt koos kolleegidega rahvusvahelises programmis haruldaste roomajate ja kahepaiksete kaitsmiseks Lätis „LIFE – HerpetoLatvia“. Projekti eesmärk – toetada sookilpkonnade, silenastikute ja punakõht-unkude säilimist Lätis.

1. Parajalt täidlane merikärnkonn (*Bufo marinus*) soojendab end kunstliku päikesevalguse käes.
2. "Mis küll seal üleval täna toimub," mõtiskleb hiina pehmekilbiline kilpkonn (*Pelodiscus sinensis*).
3. Üks saladuslik poiss – leopardgeko (*Eublepharis macularius*) – vaatab okste alt.
4. Punakõrv-ilukilpkonn (*Trachemys scripta elegans*) saab juba varsti looduslikku vett nautida.
5. Rõõm tutvuda, olen punakõht-unk (*Bombina bombina*) (LIFE-HerpetoLatvia loom).
6. Madagaskari päevageko (*Phelsuma madagascariensis*) on meisterlikult ümbruse värvidega kohaldunud.
7. „Meie juures saavad paljud lõpuks lahti oma hirmust madude vastu,“ ütleb Mihails. Pildil – džunglipüüton (*Morelia spilota*).
8. Veidi unise silmaga alligaator (*Caiman crocodilus*) vaatleb ümbrust.

Rohkem infot Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**
Pilt: Jānis Ozers

Nukud, haavid, paintball ja sõjaaegsed trofeed

Latgale maakond on kontrastirikas. Koos maaliliste maastike, uhkete jumalakodade ja mitmekesise käsitöömaailmaga on siin näha koloriitseid aktsente. Need üllatavad oma unikaalsuse, mõtteleenu rikkalikkuse ja saladusliku aura poolest. Milline daam suudaks küll kiusatusesele riietuda vanaaja printsessi rõivaisse vastu panna ja koos oma sõbrannadega osaleda fotosessioonil, mida pakub Preiļi Nukumuuseum? Mehi aga meelitavad relvade ja erinevate sõjariistade väljapanekud, mille on kokku pannud Latgale mehed, kellele sõjaajaloo pärand südameasjaks on. Latgale peidab palju trofeesid, jutte ja muistendeid. Siiaaani võib siit leida reaalseid tõendeid mõlemast maailmasõjast. Sõjamees ei saa ilma laskemoonata hakkama ja seda andis nõukogude armeele omal ajal Daugavpils Haavlitehas, mis siiani tegutseb. 1911. aastal punastest telliskividest ehitatud haavlivalamise torn asub Daugavpils kõige kõrgemas kohas ja sellest avaneb hingemattev vaade linnale. Kui oled alla jõudnud, siis tuleb kätt proovida sealsamas olevas lasketiirus. Oma külastusest palutakse objektide omanikele eelnevalt ette teatada.

Taustal – kunstniku Jelena Mihailova loodud dekoratsioonid tema enda muuseumi õues
Pilt: Jānis Ozers

Nukumuuseum

Haavlitehas

Seiklused

Nukumuuseum

„Nukud on minu hobi ja neid teen ma südamest,“ ütleb Nukumuuseumi looja, kunstnik Jelena Mihailova. Igaüks on kutsutud muinasjuttu, kus on loodud miniatuurne kuningriik, mis kasvõi hetkeks muudab teid printsideks ja printsessideks. Umbes 450 vanaaegset uhket rõvastust täiskasvanutele ja lastele ning nukugalerii Jelena endaloodud nukkudega.

Rohkem infot Preiļi TIK-ist. Tel **+371 6532 2041**

Haavlitehas

37-meetri kõrgusesse Haavlitehase torni minek on põnev seiklus. Aina harvemini valatakse ülevalt tornist sulatatud pliid, mis kukkudes väikesteks kuulikesteks tardub. Tehas on oma tehnoloogiad alates XIX saj lõpust säilitanud ja on võib-olla ainus maailmas, kes neid ka tänapäeval kasutada oskab. Torni sees on poolpime, kitsas keerdtrepp viib üles, selle käsipuud muutuvad tipu lähedal madalamaks ja alla vaadates võib mõnel pea ringi käima hakata. Tehase giidid kutsuvad toasuuruseid haavlite sorteerimisseadmeid vaatama, mis siiani töötavad, tehase ekspositsiooniga tutvuma ja muidugi ka kätt sealsamas olevas lasketiirus proovima.

Rohkem infot Daugavpilsī maakonnan TIK-ist. Tel **+371 6542 2818**

Paintball Ciblas

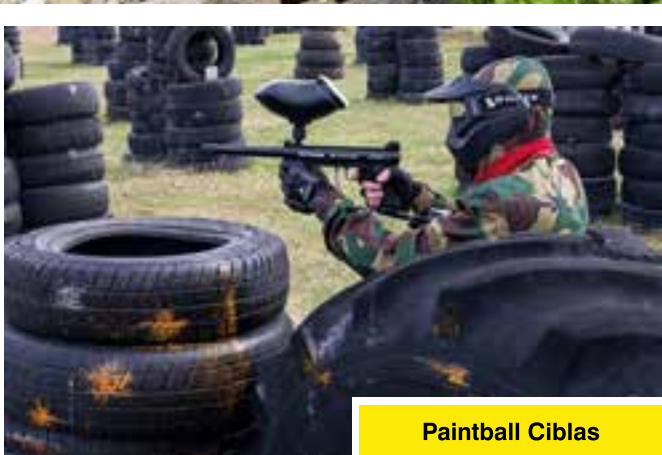
Aldis Tihovski vanaks lapsepõlveunistuseks olid relvad ja tulistamine. Nüüd on tema unistus ellu viidud ühe suurima vabaõhu-paintballiväljade loomisega Latgales. Paintballi saab siin mängida umbes 20 inimest ehk 2 meeskonda, kes täielikult varustatakse.

Rohkem infot Cibla turismikorraldaja Tel **+371 2831 7569**

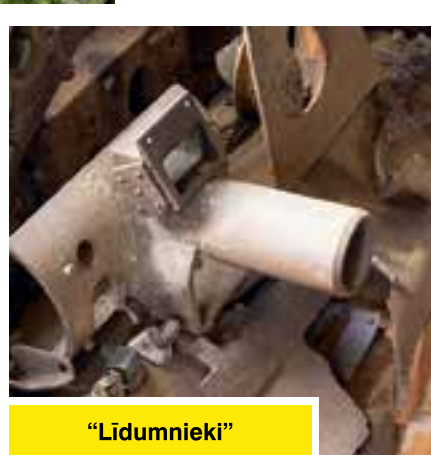
“Lidumnieki”

Lidumnieki endisesse vallanõukoguhoonesse on loodud väike II maailmasõja reliikviade muuseum. Kõik eksponaadid on kogutud lähiumbruskonnast, sest sõda Latgalet ei säästnud ja sõjaaegsetest tõenditest siin puudu ei ole. Muuseumi on loonud ajalooentusiastid vennad Imants ja Ivars Novožilovid koos oma sõpradega Guntars Sidarānsi ja Aldis Gusānsiga. Muuseumis saab vaadata sõjatehnika jääke, läbitulistatud kiivreid, erinevate armeede märgistustega vormiriideid, sõjaaegseid pilte, eesrinde majapidamisesemeid ja erinevaid tulirelvi. Võimalik on ära proovida tõelise sõjavälja tingimusi.

Rohkem infot Ludza TIK-ist. Tel **+371 6570 7203**

Paintball Ciblas

“Lidumnieki”

Teise maailmasõja relvad ja soomustehnika

Aglonas on basiilika lähedal vastandina vaimulikule maailmale üks kõige huvitavamate II maailmasõja ekspositsioonidest Lätis – sõjateemaaline eramuuseum WW2. Selle looja Valdis Tūmovs ütleb: „Erinevalt teistest muuseumidest saab siin kõike puudutada ja kätte võtta.“ Siin on palju, mida vaadata, on praktiliselt kõikide reaalsete relvade valik, mida II maailmasõja idafondid kasutati. Daugavpilsis poolel on aga maallinen taastatud Svente mõis. Selle territooriumile on loodud eriline hall – militaaritehnika muuseum, kus on tihedalt külg-külje kõrvale paigutatud suur relva-arsenal sõjast ja sõjajärgsest perioodist. Tankid, isetöötavad suurtükid, maasturid ja soomusmasinad. Tõeline aare riigi erinevas vanuses meestele. Svente mõis ise on saanud neljatärniliseks hotelliks ja pakub hubast ööbimiskohta.

Suurel pildil – Svente mõisas oleva soomustehnika ja suurtükiväe ekspositsiooni üldvaade
Pilt: Bulterjers

WW2 ekspositsioon

“Luusaag”

Seiklused

WW2 ekspositsioon

WW2 sõjamuuseumis saab vaadata Saksamaa ja Nõukogude relvasid, laskemoona, granaate, sõdurite vormiriietust, dokumente, fotosid ja sõdurite majapidamisesemeid. Suurema osa on Valdis Tumovs leidnud Lätist, Poolast ja Saksamaalt.

“Luusaag”

WW2 muuseumis saab vaadata „luusaeks” kutsutud saksa kuulipildujat MG-42. See peeti üheks kõige efektiivsemaks kuulipildujaks II maailmasõjas.

Rohkem infot Aglona ETK-st. Tel: **+371 6532 2100**

Tank IS-3

Svente militaar tehnika muuseumis on välja pandud II maailmasõjas kõige rohkem kasutatud nõukogude tankid. Pildil olev IS-3 on aga huvitav sõja ajal viimasena välja töötatud rasketank, mille eelkäijaks oli IS-2, mida kutsuti ka „Jossif Staliniks”. Ekspositsioonilt leiata nii keskmise tanki T-34 kui ka iseliikuva haubitsa SAU-152, mis olid peamisi nõukogude soomustehnika relvi praktiliselt kogu sõja vältel ja mitmetes maailmariikides kasutati neid sõjaväeteenistuses veel aastakümneid.

GAZ-64

Sõjaväetehnika keskel on ka mõlema poole sõjaaegsete maasturite originaalid – Willis ehk Jeep Willys ja nõukogude analoog GAZ-64 ehk Ivan-Willis, mida toodeti Gorki autotehases.

Pilt: Vineta Ozere

Amfiibauto salongis

Suurem osa eksponaatidest on heas tehnilises seisus ja taastatud koos salongisisustusega.

Svente mõis

Svente mõis on sisse seatud endisesse krahvide Plater-Zibergi mõisa lossi. Ümbruses on ilus park ja maaliline maastik.

Rohkem infot Daugavpilsis maakonna TIK-ist. Tel: **+371 6542 2818**

Svente mõis

Tank IS-3

GAZ-64

Amfiibauto salongis

Latgale piirkond asub Läti riigi ida poolel, kus asub Läti Vabariigi ja Euroopa Liidu välipiir Venemaa Föderatsiooni ja Valgevene Vabariigiga. Siin asub Läti piiriäärne ala – territoorium, mis mööda Läti välise mandri piiri ei ole kitsam kui 30 kilomeetrit. Samuti ka mitmed selles reisirühmis esitatud vaatamisväärsused asuvad piiriäärsel alal, reisirühmis näidatud Pihkva oblast aga asub Venemaal, kus turistide sissesõidule on eritingimused. Reis mööda Läti ja Euroopa Liidu piiriäärset ala kindlasti saab olema harukordseks elamuseks! Siin võib autentiilne keskkond, imeilus loodus, südamlilikud inimesed ja võimalus näha seda, mida mitte kuskil mujal ei näe, ega koge! Siiski selles territooriumis kehtivad spetsiifilised nõudmised. Piiriäärset ala moodustab piiriäärsest alast ja riigi piiri alast, ning looduses neid märgistatakse kohustusmärkide ja teavitusemärkidega. Reisijate asumine riigipiiril on keelatud. Läti Vabariigi kaitsmiseks ja piirikaitse süsteemi eksisteerimise jaoks vajalike tingimuste tagamiseks, ning piirivalvets välise mandri piirile külgneval territooriumil, määrab Ministrite Kabinet piiriäärse ala laiuseks minimaalselt kaks kilomeetrit, alates riigipiirist. Kooskõlas muudatustega „Läti Vabariigi riigi piiri seadusel“ (edaspidi tekstis – Seadus), mis jõustub alates 2012. aasta 21. märtsiga, isikul, olles piiriäärsel alal on kohustus hoida enda juures ja Riigi piirivalve ametniku nõudmisel esitada nii dokumente, mis tõendavad isiku identiteeti, kui ka spetsiaalset pääset. Dokumentideks peetakse mitte vaid isikut tõendavaid dokumente (pass või isiku tunnistus – identifikatsiooni kaart), vaid ka teised dokumendid (isiku fotoga ja isikuandmetega – ees- ja perekonnanimi, sünnikuupäev või isikukood), mida võib pidada tõenduseks isiku identiteedile. Välismaalane peab esitama mitte ainult dokumenti, mis tõendab isiku identiteeti, vaid ka viisat, isiku tunnistuse või elamisluba, mis kinnitab õigusi asuda riigis. Selleks, et asuda piiriäärsel alal ja külastada seal olevaid turismi objekte, on reisijatel, kes on saanud 15 aastaseks vajalik riigi piirivalve poolt väljastatud spetsiaalne tähtjaline pääse, mis väljastatakse isikule, mis soovib olla piiriäärsel alal ajaks, mis ei ületa ühe aasta. Spetsiaalse pääsme saamiseks tuleb esitada avalduse (*vormi leiab* www.rs.gov.lv/index.php?id=803&top=0) üksikõik millisesse riigi piirivalve struktuurüksusesse, kus eelnevalt

taotledes võib vormistada pääset piiriäärse ala külastamiseks. Pääse valmistatakse kolme päeva jooksul ja selle vormistamine on tasuta. Riigi piirivalve ametiisikul on õigus ka keelduda tähtjalise pääsme välja andmisest sellistel juhtudel:

- vastavas piiriäärses alas on määratud tugevdatud piirivalve;
- vastavas piiriäärses alas on välja kuulutatud erakorraline olukord või erandolukord;
- isik, kes taotleb spetsiaalset pääset on jõustunud kohtumäärusega tunnistatud süüdi olevaks sellise kuriteo toimepanemises, mis on seotud inimkaubandusega, terrorismiga, spionaažiga, isikute ebaseadusliku vedamisega üle riigipiiri, salakaubaveduga, narkootiliste või psühhotroopsete ainete, relvadega, raadioaktiivsete ainete, ning ebaseadusliku riigipiiri ületamisega.

Riigi Piirivalve struktuurüksused, kus eelnevalt tuleb taotleda tähtjalisi pääsmeid

Riigi piirivalve Peakorter

Rüdolda 5, Riia,
tel: +371 6707 5604,
e-post: kanceleja@rs.gov.lv;

Riigi piirivalveamet Viļakas

Garnizona 19, Viļaka, Balvi maakond,
tel: +371 6450 1915;
e-post: vjp_od@rs.gov.lv

Riigi piirivalveamet Ludzas

Liepājas 2b, Ludza,
tel: +371 6570 3910;
e-post: ludza_dn@rs.gov.lv

Riigi piirivalveamet Daugavpilsis

A. Pumpura 105b, Daugavpils,
tel: +371 6540 3703;
e-post: dap_od@rs.gov.lv

Rohkem info: www.rs.gov.lv

Info turistidele, kes lähevad Pihkva oblasti Venemaale reisimiseks on vajalik viisa. Sel juhul kehtib turismiviisa, mille kehtivus ei ületa 30 ööpäeva. Viisasad võib vormistada Venemaa Viisade Keskuses (www.ifs-latvia.com) või Venemaa saatkonna Lätis Konsulaarosakonnas.

Venemaa viisa vormistamiseks tuleb esitada selliseid dokumente:

- taotleja poolt väljatrükitud ja isiklikult allkirjastatud viisa ankeeti, mis enne seda on täidetud vene või inglise keeles spetsiaalsel kodulehel <http://visa.kdmid.ru/>;
 - kehtivat passi (originaal), millel on vähemalt kaks tühi lehte, mis on ettenähtud viisa sisse kleepimiseks. Passi kehtivusaeg peab lõppema mitte vähem kui kuus kuud pärast viisa tähtaja lõppu;
 - passi koopiat (lehed isikuandmete ja pildiga) – 1 tk.;
 - värvifoto (heledal taustal) täpselt 3,5x4,5 cm – 1 tk.;
 - rahvusvaheline kindlustuspoliis, mis kehtib Venemaa Föderatsiooni territooriumil ja täielikult katab viisa tegevusperioodi;
 - välisriigi turisti vastuvõtu kinnitus, mille on välja andnud Venemaa turismiettevõtte, mis on registreeritud Venemaa Siseministeeriumi Konsulaarosakond;
 - maksekviitung, mille on välja andnud Venemaa turismiettevõtte või Läti turismiettevõtte poolt väljastatud turismi maksekviitungi originaal.
- Konsulaarõiv turismiviisa väljastamiseks 10. kalendaarsel päeval – **47** USA dollarit. Konsulaarõiv turismiviisa väljastamiseks 3. kalendaarpäeval – **94** USA dollarit.

Rohkem infot:

Venemaa saatkond Lätis Konsulaarosakond

Dzirnavu 57, Riia,
tel: +371 6721 2579

Venemaa Viisade Keskus

Brīvības 83, Riia,
tel: +371 6737 0150; +371 6737 0160.

Venemaa Viisade Keskus Daugavpilsis

Rīgas 69, Daugavpils,
tel: +371 6545 7320,
e-post: info@ifs-latvia.com

Venemaa Viisade Keskus Liepājas

Kuršu 18, Liepāja,
tel: +371 6342 8880,
e-post: info@ifs-latvia.com

Latgale piirkonna turismiinfokeskused (Lāti)

Aglona piirkonna ettevõtluse tugikeskus (ETK)

Somersetas iela 34, Aglona, LV-5304
GPS: 56.0752, 27.0025
Tel: +371 6532 2100, +371 2911 8597
turisms@aglona.lv
www.aglona.travel

Baltinava piirkonna turismikorraldaja

Kārsavas iela 16, Baltinava, Baltinava piirkond
GPS: 56.9426460, 27.6433556
Tel: +371 2936 4993, +371 6450 7268
turisms.baltinava@gmail.com, www.baltinava.lv

Balvi piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Brīvības iela 46, Balvi, LV-4501
GPS: 57.130859, 27.257162
Tel: +371 6452 2597, +371 2927 2948
turisms@balvi.lv
www.visit.balvi.lv, www.balvi.lv

Cibla piirkonna turismikorraldaja

Līdumnieki, Līdumnieki vald, Cibla piirkond
Tel: +371 2831 7569
eriks.pavlovs@inbox.lv
www.ciblasnovads.lv

Dagda piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Daugavpils iela 8, Dagda, LV-5674
GPS: 65.0955429, 27.5398364
Tel: +371 6568 1420, +371 2624 4209, faks: +371 6568 1421
dagdas.fenikss@inbox.lv
www.visitdagda.com

Daugavpils piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Rīgas iela 22 a (sissepāas Ģimnāzijas tīnavalt),
Daugavpils, LV-5401
GPS: 55 52.258, 26 31.031
Tel: +371 6542 2818, Skype: [visitdaugavpils.lv](https://www.skype.com/visitdaugavpils.lv)
info@visitdaugavpils.lv
www.visitdaugavpils.lv
[facebook.com/Daugavpils.novada.TIC](https://www.facebook.com/Daugavpils.novada.TIC)
twitter.com/daugavpilstic, www.draugiem.lv/daugavpilstic

Daugavpils kindluse kultuuri- ja infokeskus

Nikolaja iela 5, Daugavpils kindlus,
Daugavpils, LV-5401
Tel: +371 6542 4043
artjoms.mahlins@daugavpils.lv
www.daugavpils.lv
twitter.com/daugavpils_fort

Kārsava piirkonna turismiinfopunkt (TIP)

Vienības iela 53, Kārsava,
Kārsava maakond, LV-5717
GPS: 56.786985, 27.675123
Tel: +371 2932 7265
turisms@karsava.lv
www.karsava.lv

Krāslava piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Brīvības iela 13, Krāslava, LV-5601
GPS: 55.896404, 27.167624
Tel: +371 6562 2201, +371 2639 5176
Faks: +371 6562 2266
tic@kraslava.lv
www.visitkraslava.com

Līvāni piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Domes iela 1 b, Līvāni, LV-5316
GPS: 56.3551772, 26.1630076
Tel: +371 6538 1856, +371 2915 7669
asterija.vucena@livani.lv
www.livani.lv

Ludza piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Baznīcas iela 42, Ludza, LV-5701
GPS: 56.547569, 27.725286
Tel: +371 6570 7203, +371 2946 7925
tic@ludza.lv, ligakondrate@inbox.lv
www.ludza.lv, <http://turisms.ludza.lv>
[facebook.com/LudzasTIC](https://www.facebook.com/LudzasTIC)
twitter.com/Ludzas_TIC
www.draugiem.lv/ludzas-tic/

Preiļi piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Kārsavas iela 4, Preiļi, LV-5301
GPS: 56.2952, 26.7273
Tel: +371 6532 2041, +371 2910 0689,
+371 2911 6431
tic@preili.lv
www.preili.lv

Rēzekne linna ning Rēzekne ja Vijāni piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Krasta iela 31, Rēzekne, LV-4600
GPS: 56.5027620, 27.3341528
Tel: +371 2642 5756
tic@rezekne.lv
www.rezekne.lv, www.rezeknesnovads.lv

Rugāji piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Kurzeme iela 36, Rugāji, LV-4570
GPS: 57.0020762, 27.1293442
Tel: +371 6454 6674, + 371 2635 5954
www.rugaji.lv

Vijaka piirkonna turismiinfokeskus (TIK)

Balvu iela 13, Vijaka, LV-4583
Tel: + 371 2921 3878
turisms@vilaka.lv
www.vilaka.lv

Zilupe piirkonna turismikorraldaja

Raiņa iela 13, Zilupe, LV-5751
GPS: 56.3889235, 28.1263058
Tel: +371 2865 6530
ilgaivanova@inbox.lv
www.zilupe.lv, www.pierobeza.lv

Pihkva ja Pihkva rajooni turismiinfokeskus (Venemaa)

Pihkva turismiinfokeskus

Lenini väljak 3, 180000, Pihkva
Tel: +7 953 2425700
infopunktpskov@yandex.ru
<http://tourism.pskov.ru/>

LATGALE

ühendab ja liidab

Projekt „Reis mööda Latgalet ja Pihkvat”, lühend TOUR, nr ELRI-129

Latgale planeerimispiirkond
Atrbrivošanas aleja 95, Rēzekne, Lāti, LV-4601, tel +371 6462 4300
www.latgale.lv, pasts@latgale.lv

Käesolev dokument on koostatud Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi Eesti-Läti-Vene piiriülese koostöö programmi 2007–2013 rahalise abiga. Dokumendi sisu eest vastutab ainuisikuliselt Latgale planeerimispiirkond ja seda ei saa mitte mingil juhul tõlgendada dokumendi sisu Programmi, Programmis osalevate riikide ega Euroopa Liidu seisukohti peegeldavana.

Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi Eesti-Läti-Vene piiriülese koostöö programm 2007–2013 toetab rahaliselt ühiseid arendustegevusi piirkonna konkurentsivõime parandamiseks, kasutades ära regiooni potentsiaali ja soodsat asukohta Euroopa Liidu ja Vene Föderatsiooni vahelisel ristteel.

Programmi koduleht on www.estlatrus.eu

Projekti „Reis mööda Latgalet ja Pihkvat” kogueelarve on 1 681 815,20 eurot, millest 90% ehk 1 513 633,68 eurot (1 063 787,80 latti) katab Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi Eesti-Läti-Vene piiriülese koostöö programmi 2007–2013 finantseering ja 10% partnerite kaasfinantseering.

